

FINANSTILSYNET

THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Resultatrapport for finansinstitusjoner

1. kvartal 2015

Dato:
21.05.2015

SEKSJON/AVDELING:
BAFO/ANRAP
UNNTATT OFFENTLIGHET IHT.
§13.1 OG 13.2

Innhold

INNHold	3
1 HOVEDINNTRYKK	4
2 MAKROØKONOMISK BAKGRUNN	6
3 NORSKE OG NORDISKE FINANSKONSERN	10
NORSKE FINANSKONSERN	10
NORDISKE BANKDOMINERTE FINANSKONSERN	11
NORDISKE FORSIKRINGSDOMINERTE FINANSKONSERN	13
4 KREDITTINSTITUSJONER	14
BANKER	14
FINANSIERINGSELSKAPER	26
5 FORSIKRING	30
LIVSFORSIKRINGSELSKAPER	30
SKADEFORSIKRINGSELSKAPER	35
6 RESULTAT OG BALANSE FOR HVER BRANSJE	38
7 TABELLER FOR GRUPPER OG ENKELTINSTITUSJONER	43
BANKER	43

Redaksjonen ble avsluttet 21.mai 2015. Alle tall er foreløpige, og det tas forbehold om endringer.

1 Hovedinntrykk

Veksten i norsk økonomi avtok noe mot slutten av 2014, til en årsvekst i Fastlands-BNP ved utgangen året på 2,2 prosent. Veksten tok seg noe opp i første kvartal 2015, med en kvartalsvis økning i BNP-Fastland på 0,5 prosent. Arbeidsledigheten økte svakt gjennom 2014, og økningen har fortsatt utover i 2015. Målt ved AKU økte ledigheten til 4,1 prosent i februar 2015. Den sterke veksten i boligpriser har fortsatt utover i 2015, med en årsvekst ved utgangen av april på 7,9 prosent. Det er store regionale forskjeller i boligprisveksten. Samlet kredittvekst (K2) økte fra 5,4 prosent ved årsskiftet, til 5,8 prosent i mars 2015. Gjeldsveksten til husholdninger steg i samme periode fra 6,1 til 6,4 prosent, og var dermed høyere enn inntektsveksten. Aksjemarkedene, både nasjonalt og internasjonalt, utviklet seg positivt i første kvartal, med noe sterkere utvikling i EU og Norge, enn i USA. Rentenivået på statsobligasjoner og statssertifikater sank både internasjonalt og i Norge i første kvartal. Etter utløpet av kvartalet har de korte norske statsrentene økt mens rentenedgangen har fortsatt internasjonalt. Den norske kronen svekket seg betydelig mot de fleste nøkkervalutaer i 2014. Svekkelsen mot dollar fortsatte i første kvartal i år, men har blitt reversert etter utløpet av kvartalet. Kronen har styrket seg betydelig mot euro siden inngangen til året. Oljeprisen var volatil gjennom første kvartal, men har styrket seg med nær 20 prosent i perioden etter utløpet av kvartalet.

Bankene oppnådde et resultat før skatt på 16 mrd. kroner i første kvartal 2015, noe som var 8 prosent høyere enn året før. Høyere egenkapital i bankene medførte at egenkapitalavkastningen likevel sank med nær ett prosentpoeng, til 13,8 prosent. Den viktigste forklaringen på bedringen i bankenes resultater var urealiserte gevinster på finansielle instrumenter, i hovedsak på derivater benyttet til sikring. Lavere utlånsmarginer medførte kun moderat vekst i netto renteinntekter, sammenlignet med ett år tidligere. Veksten i driftskostnader var lavere enn inntektsveksten, noe som innebar at kostnad-/inntektsforholdet sank til 47 prosent, et historisk lavt nivå. Tap på utlån økte svakt fra året før, til 0,17 prosent av utlån. Omfanget av misligholdte engasjementer gikk ned med 8 prosent, og utgjorde 1,2 prosent av utlån.

Årsveksten i samlede brutto utlån til kunder (inkludert utlån overført til OMF-foretak) har økt betydelig de to siste kvartaler, til 8,1 prosent ved utgangen av første kvartal. Noe av økningen i vekstrate skyldes den betydelige kronesvekkelsen mot slutten av fjoråret, som gjør at utlån denominert i valuta øker i verdi regnet om til norske kroner. Utlånsveksten til innenlandske personkunder har økt de tre siste kvartaler, og var 6,6 prosent ved utgangen av første kvartal. Inkluderes utlån fra de utenlandske bankenes filialer har vekstraten steget med 1,2 prosentpoeng det siste halvåret, til 7,0 prosent. Norske banker har økt utlånsveksten til innenlandske bedriftskunder de siste to kvartalene, til en årsvekst på 5,2 prosent ved utgangen av mars. Innskudd fra kunder økte med 7,8 prosent siste år. Innskuddsdekningen var stabil på 58 prosent.

Finansieringsselskapene, som i hovedsak driver virksomhet innenfor leasing og bil- og forbruksfinansiering, oppnådde et samlet resultat før skatt på 0,8 mrd. kroner i første kvartal i år, en økning på 0,1 mrd. kroner fra samme periode året før. Utlånstapene var noe lavere enn året før, og tilsvarte 0,5 prosent av utlån. Også misligholdsnivået gikk noe ned, til 6,0 prosent av utlånsvolumet. Egenkapitalavkastningen økte med 0,6 prosentpoeng, til 14,1 prosent. Årsveksten i utlån til forbruksfinansiering var 8,6 prosent, nær ett prosentpoeng lavere enn ved årsskiftet.

Livsforsikringsselskapene fikk et resultat før skatt på 0,8 mrd. kroner i første kvartal 2015, mot 1,6 mrd. kroner i første kvartal året før. Kollektivporteføljen, som i hovedsak består av kontrakter med årlig garantert avkastning, hadde en bokført kapitalavkastning på 0,9 prosent. Det er noe lavere enn i første kvartal 2014. Verdijustert kapitalavkastning, som også inkluderer urealiserte verdiendringer, økte fra 1,3 til 1,9 prosent. Flere selskaper har realisert tap på investeringene i første kvartal, hovedsakelig som følge av tap på derivater. Samtidig har enkelte selskaper betydelige urealiserte gevinster, både på aksjer og obligasjoner, noe som bidrar til den gode verdijusterte avkastningen. Rentefallet det siste året, og utsikter til fortsatt lavt rentenivå, gir likevel betydelige utfordringer med å møte avkastningsgarantien fremover. Kursreguleringsfondet økte med 9 mrd. kroner, og sammen med delårsresultatet bidro dette til at bufferkapitalen ble styrket med 13 mrd. kroner i første kvartal. Ved utgangen av første kvartal 2015 var bufferkapitalen i livselskapene 100 mrd. kroner. Dette tilsvarte 11,7 prosent av forsikringsforpliktelsene i kollektivporteføljen.

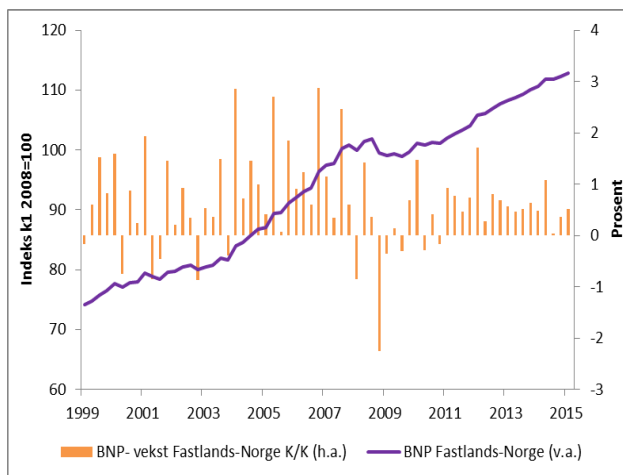
Skadeforsikringsselskapene (uten captives) hadde et resultat før skatt på 1,7 mrd. kroner i første kvartal 2015, en nedgang på 0,9 mrd. kroner sammenlignet med første kvartal året før. Nedgangen skyldes i hovedsak reduserte finansinntekter. Combined ratio var 95 prosent for skadeforsikringsselskapene samlet i første kvartal 2015, mot 93 prosent i første kvartal året før. Skadeprocenten økte, mens kostnadsprosenten var nær uendret. Bufferkapitalen utgjorde 37 mrd. kroner ved utgangen av første kvartal, en økning på 4 mrd. kroner siden utgangen av første kvartal 2014.

2 Makroøkonomisk bakgrunn

Norsk økonomi

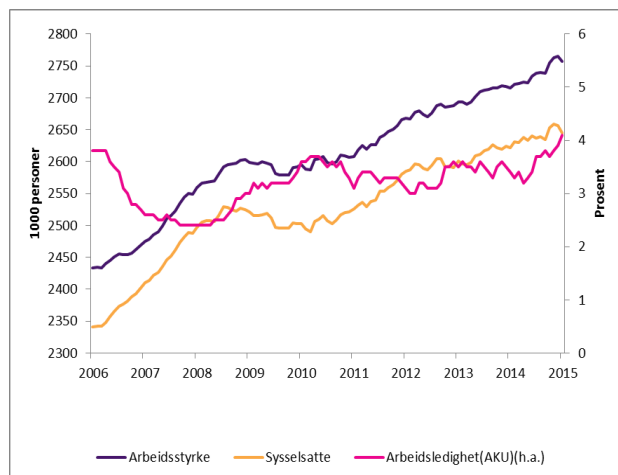
Foreløpige nasjonalregnskapstall viser at både samlet BNP og BNP for Fastlands-Norge økte med 2,2 prosent i 2014. Veksten avtok gjennom året som følge av redusert etterspørsel fra petroleumsnæringen og beskjeden utvikling i husholdningenes konsum. I første kvartal 2015 tok veksten seg svakt opp, og BNP Fastlands-Norge økte med 0,5 prosent fra foregående kvartal. Husholdningenes forbruk økte med 0,6 prosent i perioden mot 0,8 prosent kvartalet før. Bruttoinvesteringene gikk ned med 0,3 prosent i første kvartal etter også å ha falt i de to foregående kvartalene. Det var kraftig nedgang i investeringene i industrien, mens petroleumsinvesteringene og offentlige investeringer økte. Etter svak utvikling gjennom 2014 vokste boliginvesteringene med 0,9 prosent i første kvartal 2015. Både tradisjonell eksport og import økte. Total eksport falt med 3,8 prosent. Dette må ses i lys av at oljeprisen gikk ned i første kvartal og var ved utgangen av mars rundt 54 dollar per fat. Prisen har deretter gått opp, til nær 66 dollar per fat i midten av mai.

Figur 2.1 Reelt BNP for Fastlands-Norge

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Figur 2.2 Arbeidsstyrke, sysselsetting og arbeidsledighet

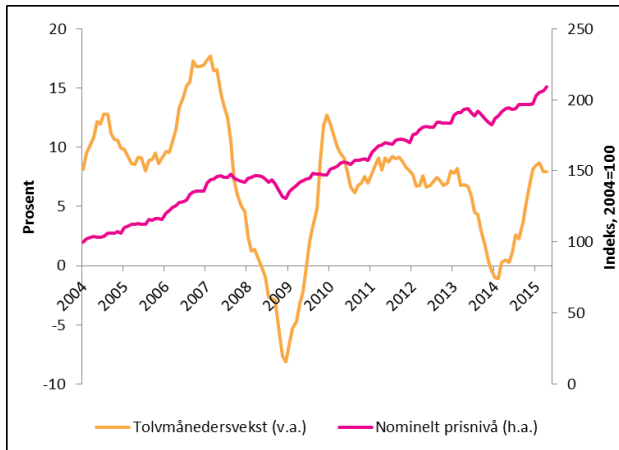
Kilde: Statistisk sentralbyrå

Både arbeidsstyrken og sysselsettingen fortsatte å vokse gjennom 2014, se figur 2.2. Foreløpige nasjonalregnskapstall viser at sysselsettingen i første kvartal var uendret fra kvartalet før. Arbeidsledigheten målt ved AKU økte fra 3,8 prosent ved utgangen av 2014 til 4,1 prosent i februar 2015. Ved utgangen av april var 81 600 personer registrert som helt ledige hos NAV, en økning på 6 900 sammenlignet med april i fjor. Dette utgjør omlag 3 prosent av arbeidsstyrken (registrert arbeidsledighet). Med en lavere veksttakt i norsk økonomi fremover kan sysselsettingen svekkes.

Boligprisene tiltok betydelig gjennom 2014, og den sterke veksten i boligprisene har fortsatt inn i 2015, se figur 2.3. Markedet er preget av prisoppgang og høy omsetning. Prisene på brukte boliger økte med 1,3 prosent fra mars til april 2015. Justert for sesongvariasjoner var veksten 0,6 prosent. På tolv månedersbasis var oppgangen i boligprisene 7,9 prosent. Det siste året har det imidlertid vært betydelige regionale

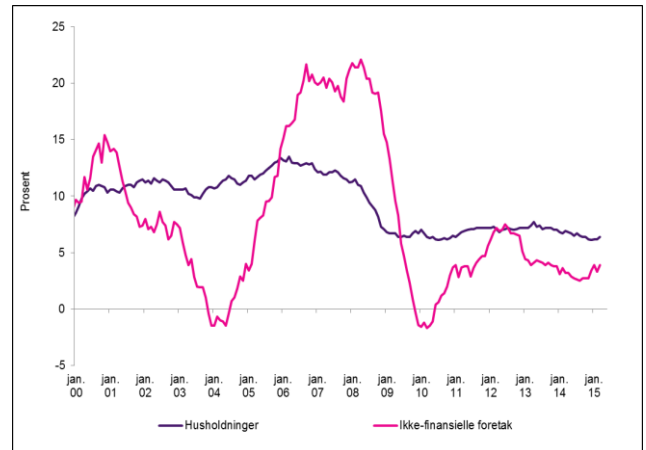
forskjeller i prisutviklingen, der veksten har vært meget sterk i Oslo, Tromsø og Bergen, mens den har vært svakere i Stavanger.

Figur 2.3 Boligpriser

Kilder: Eiendom Norge, Finn.no og Eiendomsverdi

Figur 2.4 Kredittvekst

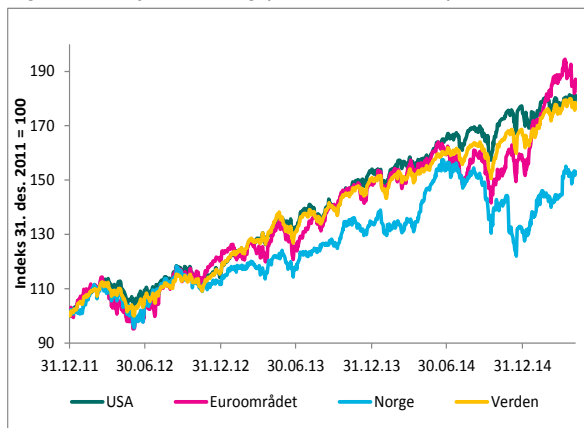
Kilde: Statistisk sentralbyrå

Tolv månedersveksten i publikums samlede bruttogjeld (K3) var 5,8 prosent ved utgangen av februar 2015, og 5,4 prosent ved utgangen av januar. Innenlandsk kreditt (K2) økte på tolv månedersbasis fra 5,4 prosent i desember 2014 til 5,8 prosent i mars 2015. Husholdningenes kredittvekst økte i samme periode fra 6,1 prosent til 6,4 prosent (se figur 2.4) og var fortsatt høyere enn veksten i disponibel inntekt. Utviklingen i foretakenes gjeld er i stor grad konjunkturbestemt, og kredittveksten til ikke-finansielle foretak har falt de siste par årene. I desember 2014 var tolv månedersveksten 3,4 prosent. Så langt i 2015 har veksten imidlertid tatt seg noe opp, og ved utgangen av første kvartal 2015 var tolv månedersveksten 3,9 prosent.

Aksje- og rentemarkeder

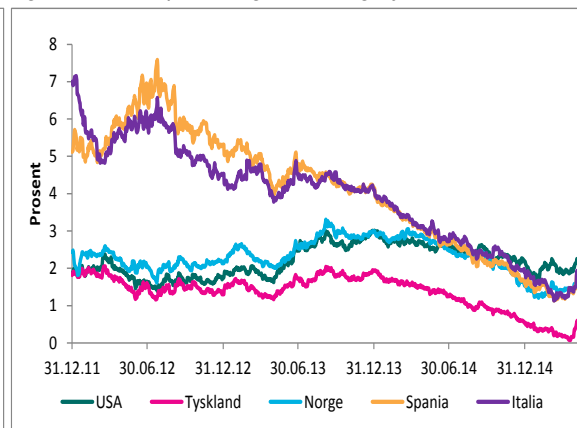
Avkastningen på noterte aksjer i både USA, euroområdet og Norge var positiv i første kvartal 2015. Markedsutviklingen var spesielt sterk i euroområdet. Hittil i år har aksjeindeksene i euroområdet og Norge steget betydelig, mens oppgangen i det amerikanske markedet har vært mindre sterk, se figur 2.5.

Figur 2.5: Aksjeavkastning (MSCI Total Return)

Kilde: Thomson Reuters Datastream

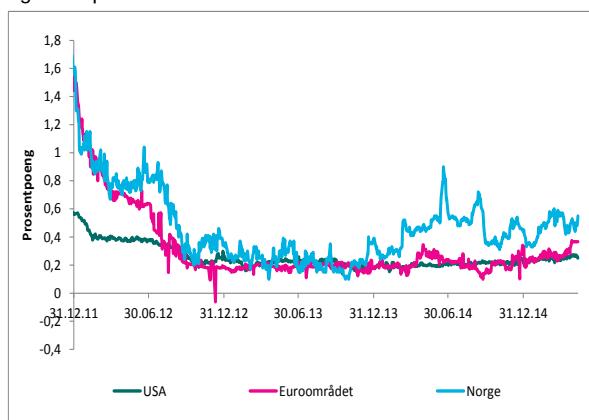
Figur 2.6: Rente på 10-årige statsobligasjoner

Kilde: Thomson Reuters Datastream

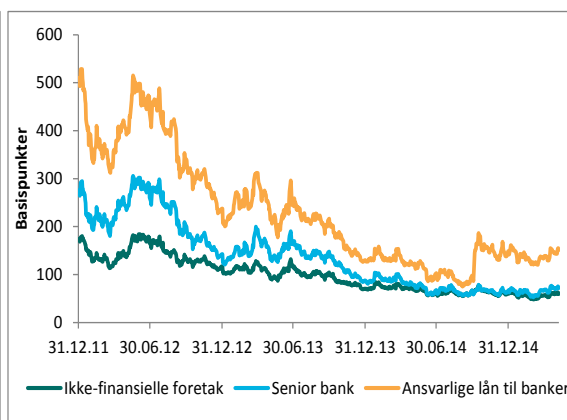
Både internasjonalt og i Norge gikk lange statsrenter ned i første kvartal 2015, se figur 2.6. Lange statsrenter i gjeldstyngede europeiske land trakk også ned. Generelt er lange statsrenter på historisk lave nivåer. Siden midten av april har imidlertid rentene på 10-årige statsobligasjoner trukket opp. De korte statsrentene i Norge gikk litt ned i første kvartal, mens tilsvarende renter i USA og euroområdet var ved utgangen av første kvartal om lag uforandret fra utgangen av 2014. Etter utgangen av første kvartal har korte statsrenter i Norge gått noe opp, mens tilsvarende renter i USA og euroområdet har gått ned. En del korte statsrenter er på historisk lave nivåer, og enkelte er negative. Spreaden mellom interbankrenter og korte statsrenter var i første kvartal 2015 stabil og liten i både USA og euroområdet, se figur 2.7. I Norge var spreaden noe mer varierende.

Figur 2.7: Spread, 3-måneders interbankrente og rente på 3-måneders statssertifikater

Kilde: Thomson Reuters Datastream

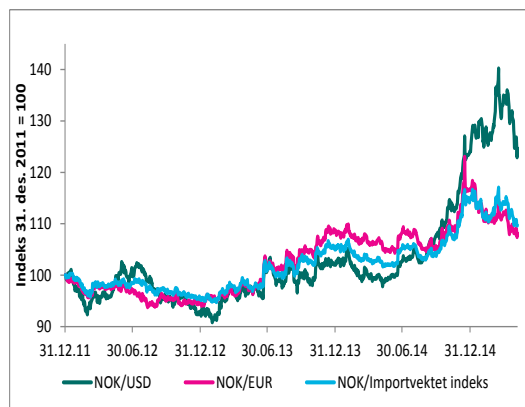
Figur 2.8: CDS-priser på banker og ikke-finansielle foretak i EU

Kilde: Thomson Reuters Datastream

I første kvartal 2015 gikk prisene på CDS-kontrakter på 5-årige seniorobligasjoner utstedt av banker og obligasjoner utstedt av ikke-finansielle foretak i euroområdet ned henholdsvis 1 og 7 basispunkter. Prisen på tilsvarende kontrakter for ansvarlige lån til banker i euroområdet gikk ned 14 basispunkter, se figur 2.8. Hittil i 2015 har prisen på alle de tre nevnte typer CDS-kontrakter likevel gått litt opp. Prisingen av CDS-kontrakter tyder på at markedsaktørene i begynnelsen av mai vurderte europeiske senior bankobligasjoner som noe mer risikable enn obligasjoner utstedt av europeiske ikke-finansielle foretak med høy kredittverdighet.

Figur 2.9: Valutakursutvikling

Kilde: Thomson Reuters Datastream

Tabell 2.1: Utviklingen i verdipapir- og valutamarkedet.

	Nivå			Endring	
	31.12.2014	31.03.2015	08.05.2015	31.12.14 - 31.03.15	31.12.14 - 08.05.15
Aksjer (MSCI)					
Norge				10,0	17,1
USA				1,4	3,8
Euroområdet				18,7	18,7
10-årige statsobligasjoner					
Norge	1,54	1,42	1,70	-12	16
USA	2,17	1,93	2,14	-24	-3
Tyskland	0,54	0,19	0,55	-36	0
Spania	1,61	1,24	1,68	-38	7
Italia	1,89	1,25	1,68	-64	-21
3-mnd. statscertifikater					
Norge	1,03	0,92	1,01	-11	-2
USA	0,04	0,04	0,01	-1	-4
Euroområdet	-0,25	-0,24	-0,37	1	-12
Valuta					
NOK/EUR	9,037	8,704	8,382	-3,7	-7,2
NOK/USD	7,433	8,090	7,470	8,8	0,5
NOK/Importvektet indeks	102,24	101,75	97,71	-0,5	-0,4

Endring i prosent (aksjer og valuta) og basispunkter (renter og CDS). Kilde: Thomson Reuters Datastream

Den norske kronen svekket seg mot den amerikanske dollaren i første kvartal, men har styrket seg igjen etter dette slik at svekkelsen fra årsskiftet frem til 8. mai kun var 0,5 prosent, se figur 2.9. Siden årsskiftet har kronen imidlertid styrket seg betydelig mot euro. Den importvektede valutaindeksen endret seg relativt lite.

3 Norske og nordiske finanskonsern

Norske finanskonsern

De største norskeide finanskonsernene, DNB, Storebrand, Sparebank 1 Gruppen, KLP og Gjensidige er aktører innenfor de fleste delene av finanssektoren. Storebrand hadde et resultat på 346 mill. kroner i første kvartal 2015, 271 mill. kroner lavere enn i første kvartal 2014. En økning i driftskostnadene på 6 prosent bidro til et lavere resultat. Dette skyldes i stor grad salgskostnader i SPP Livsforsikring og kostnader i forbindelse med etablering av løsninger og betjening av kunder fra Akademikerne og Statoil. Oppreservering for økt levealder i den norske virksomheten bidro også til et lavere resultat. Gjensidige hadde et resultat før skatt på 1,2 mrd. kroner, en nedgang på 0,2 mrd. kroner sammenliknet med første kvartal 2014. Reduksjonen skyldes betydelig lavere finansinntekter, hovedsakelig som følge av verdifall på private equity-investeringer. Avkastningen i tilsvarende periode i fjor var positivt påvirket av gevinst ved salg av aksjene i Storebrand. Sparebank 1 Gruppen økte resultatet med 11 prosent, til 376 mill. kroner i første kvartal 2015. Gruppen så en bedring i de fleste forretningsområdene, med unntak av livsforsikringsdelen hvor resultatnedgangen i hovedsak skyldes svakere risikoresultat. DNB hadde et resultat på 8,7 mrd. kroner i første kvartal 2015, 1,4 mrd. kroner bedre enn i samme kvartal 2014. Det gode resultatet skyldes valutakurseffekter, en positiv utvikling i bankens basisswapper og lave tap på utlån. KLP hadde et resultat før skatt på 665 mill. kroner i første kvartal, en økning fra 286 mill. kroner i første kvartal i fjor. Resultat til kundene utgjorde 1,4 mrd. kroner, en økning på 700 mill. kroner sammenliknet med samme periode i 2014. Forvaltningskapitalen i KLP var 513 mrd. kroner ved utgangen av første kvartal 2015, og har økt med over 20 prosent det siste året som følge av tilflytting av offentlige ordninger fra DNB Liv og Storebrand.

Tabell 3.1 Resultat før skatt for norskeide finanskonsern

	1. kv. 2015	1. kv. 2014
	Mill. kr.	Mill. kr.
DNB	8 710	7 297
Storebrand	346	617
SpareBank 1 Gruppen	376	338
KLP	665	379
Gjensidige	987	1 156

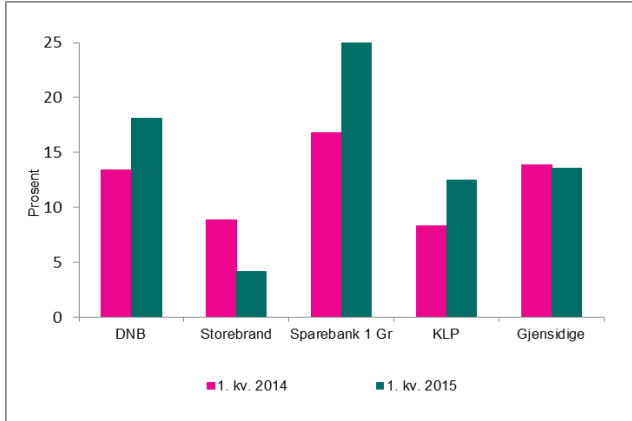
Kilder: Kvartalsrapporter

DNB sin egenkapitalavkastning¹ økte og var på 18 prosent i første kvartal 2015. Egenkapitalavkastningen til Storebrand gikk ned og var på 4 prosent. Sparebank 1 Gruppen hadde en egenkapitalavkastning på 31 prosent, en økning sammenliknet med første kvartal 2014. Egenkapitalavkastningen for Gjensidige var om lag uendret på 14 prosent, og KLP sin egenkapitalavkastning økte og var på 13 prosent. Av de fem største norskeide finanskonsernene er DNB, Gjensidige og Storebrand børsnoterte. DNB og Gjensidige hadde en

¹ Tall for egenkapitalavkastning (etter skatt, annualisert) er beregnet av Finanstilsynet og kan derfor avvike fra konsernernes publiserte tall.

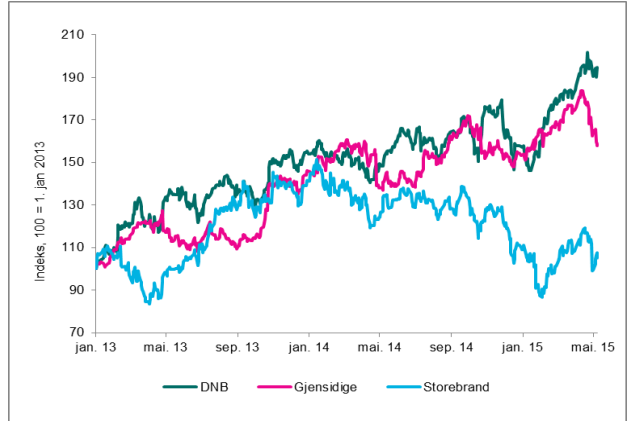
økning i aksjekursen på henholdsvis 17 og 14 prosent i første kvartal 2015. Aksjekursen til Storebrand var om lag uendret i samme periode.

Figur 3.1: Egenkapitalavkastning etter skatt, annualisert

Kilder: Kvartalsrapporter og Finanstilsynet

Figur 3.2: Børsutvikling for norske finanskonsern

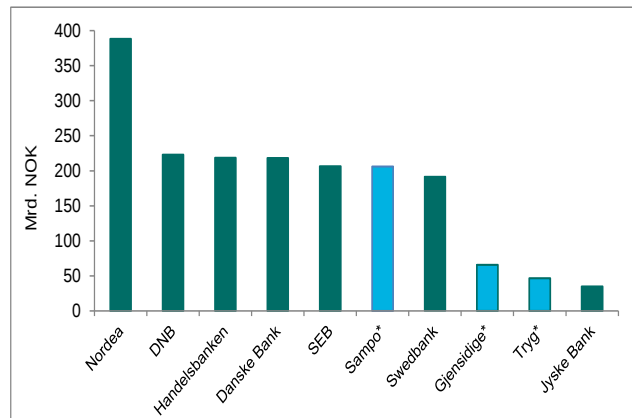

Kilde: Thomson Reuters Datastream

Nordiske bankdominerte finanskonsern

Nordea var det største nordiske finanskonsernet ved utgangen av første kvartal 2015 med en forvaltningskapital på 6 318 mrd. norske kroner. Markedsverdien var i underkant av 400 mrd. kroner per 4. mai 2015. DNB var det fjerde største konsernet med en forvaltningskapital på 2 790 mrd. kroner. Målt etter markedsverdi var DNB nummer to, med 223 mrd. kroner. Sju av de ti største finanskonsernene i Norden er bankdominerte, og sju av de åtte største har virksomhet i Norge.

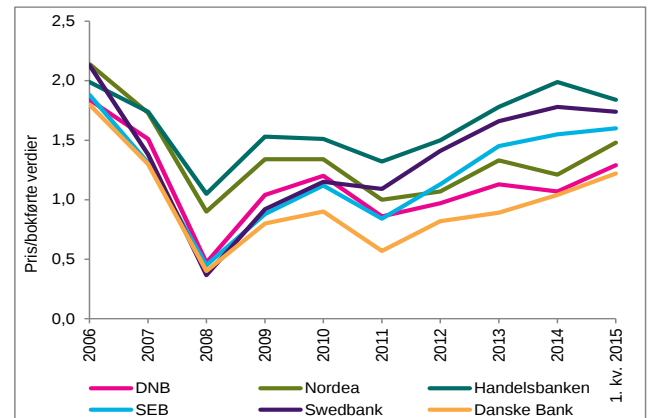
Figur 3.3: Markedsverdi nordiske finanskonsern

Kilde: J.P. Morgan, 04. mai 2015

*Sampo, Gjensidige og Tryg er forsikringsdominert

Figur 3.4: Pris/bokført verdi

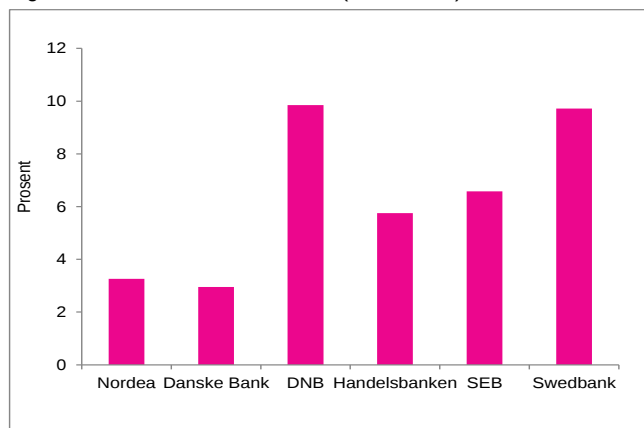

Kilde: J.P. Morgan, 04. mai 2015

Børsenes verdsettelse av nordiske bankaksjer i forhold til bokførte verdier (P/B) viste at Handelsbanken og Swedbank fortsatt lå høyest, mens DNB og Danske Bank har steget mest hittil i 2015. Vurderes børskurs i forhold til løpende inntjening (P/E), var DNB lavest verdsatt med en børskurs på 10,8 ganger inntjeningen. Gjennomsnittet for de store nordiske bankene var 12,5. Handelsbanken lå høyest med en børskurs på 15,6 ganger inntjeningen.

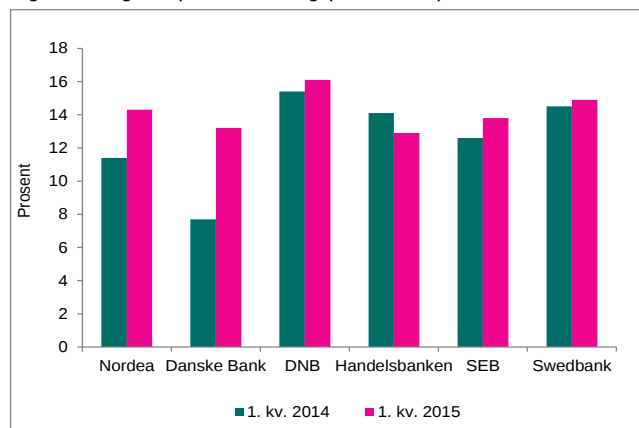
Alle de seks største nordiske bankkonsernene hadde en økning i utlån til kunder siste tolv måneder. DNB og Swedbank hadde høyest årsvekst på om lag 10 prosent, mens utlånsveksten var lavest i Nordea og Danske Bank.

Figur 3.5: Utlånsvekst 12 måneder (lokal valuta)

Kilde: Kvartalsrapporter

Figur 3.6: Egenkapitalavkastning (annualisert)

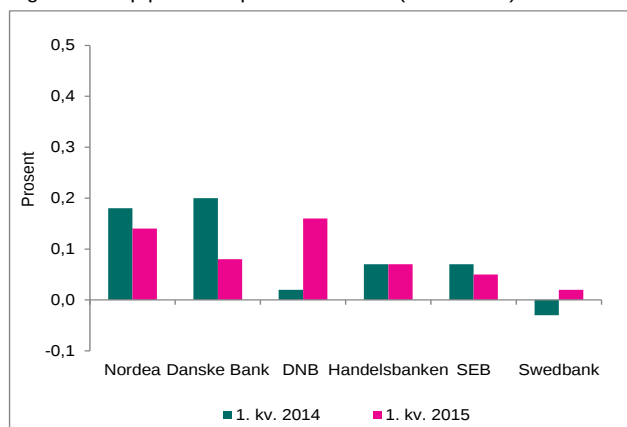

Kilde: Kvartalsrapporter

Alle de store nordiske bankkonsernene hadde en resultatforbedring sammenlignet med første kvartal i fjor. Egenkapitalavkastningen økte i alle konsernene, med unntak av Handelsbanken som hadde en liten reduksjon.

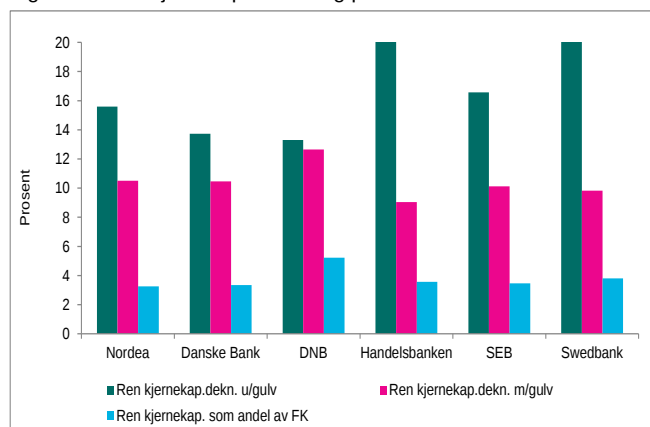
Utlånstapene har vært lave så langt i 2015. DNB hadde størst økning i tapsnivået, sammenlignet med første kvartal i fjor, men fra et svært lavt nivå.

Figur 3.7: Tap på utlån i prosent av utlån (annualisert)

Kilde: Kvartalsrapporter

Figur 3.8: Ren kjernekapitaldekning per 31.03.2015

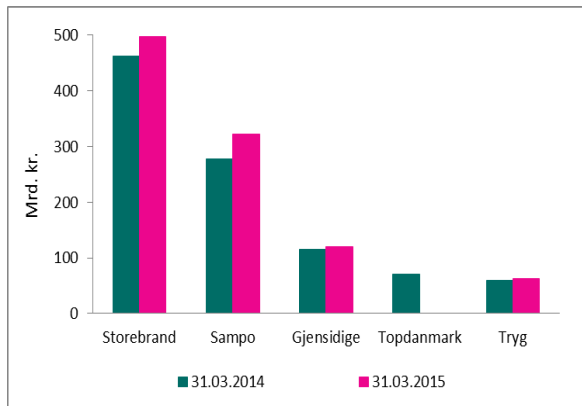
Kilde: Kvartalsrapporter

DNB hadde høyest ren kjernekapitaldekning (med Basel I-gulv) ved utgangen av første kvartal 2015 med 12,7 prosent. Differansen mellom ren kjernekapitaldekning med og uten gulv på beregningsgrunnlaget, varierte fra 0,6 prosentpoeng i DNB til 12,1 prosentpoeng i Handelsbanken. Forskjellene var klart størst for de svenske konsernene. DNB hadde lavest ren kjernekapitaldekning uten gulv med 13,3 prosent, men høyest ren kjernekapital som andel av forvaltningskapitalen med 5,2 prosent.

Nordiske forsikringsdominerte finanskonsern

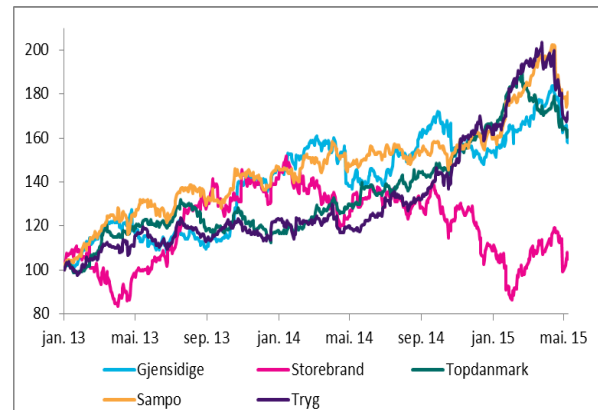
Sampo, Gjensidige, Tryg, Topdanmark og Storebrand er de fem største forsikringsdominerte finanskonsernene i Norden som er børsnoterte. Av disse er Storebrand størst innen livsforsikringsvirksomhet, mens i de øvrige fire konsernene domineres av skadeforsikringsvirksomheten.

Figur 3.9: Forvaltningskapital i de fem største forsikringsdominerte finanskonsernene

Kilde: Kvartalsrapporter

Figur 3.10: Utviklingen i børskurser

Kilder: Thomson Reuters Datastream

Børsenes verdsettelse av nordiske forsikringsaksjer i forhold til bokførte verdier (P/B) viser at Topdanmark ligger høyest med en markedsverdi på fire ganger bokført verdi. Tryg og Gjensidige hadde en markedsverdi på henholdsvis 3,5 og 2,9 ganger bokført verdi. Storebrand var lavest med en markedsverdi på 0,5 ganger bokført verdi. Av konsernene med hoveddelen av virksomheten i skadeforsikring er det Sampo som ligger lavest med en markedsverdi på 2 ganger bokført verdi.

Sampo hadde størst økning i aksjekursen på 21 prosent i første kvartal 2015. Også Tryg, Gjensidige og Topdanmark hadde økning i aksjekursen med henholdsvis 19, 14 og 4 prosent i samme periode. Storebrand hadde om lag uendret aksjekurs.

4 Kredittinstitusjoner

Banker

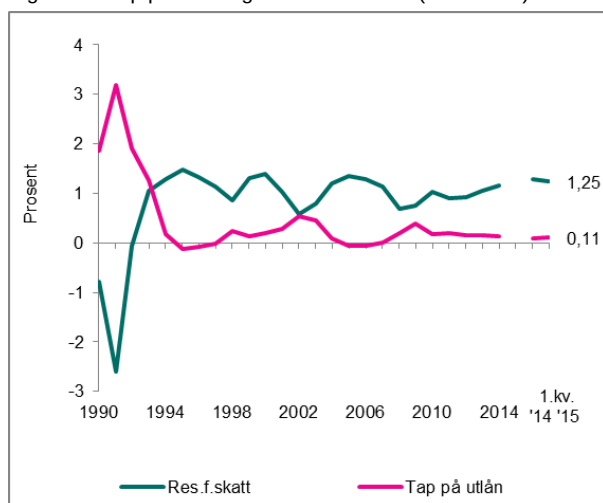
- Gode resultater, til dels som følge av verdiendringer på sikringsderivater
- Stigende utlånsvekst både til personkunder og bedriftskunder
- Noe økning i kort markedsfinansiering i utlandet, fremdeles lave risikopåslag på obligasjonsgjeld

Kapittelet tar for seg utviklingen i samtlige 124 norske banker. For banker som er finanskonsern benyttes regnskapstall for bankkonsern, for øvrige banker benyttes morbanktall. Når resultatposter sees i forhold til gjennomsnittlig forvaltningskapital, eller utlån, er prosentsatsene annualisert. Det vises utvikling for tre grupper av banker: de syv største bankene (utgjør 77 prosent av forvaltningskapitalen i norske bankkonsern), mellomstore banker (24 banker med mer enn 10 mrd. kroner i forvaltningskapital, som utgjør 14 prosent av total forvaltningskapital) og mindre banker (93 banker med mindre enn 10 mrd. kroner i forvaltningskapital, som utgjør 9 prosent av total forvaltningskapital).

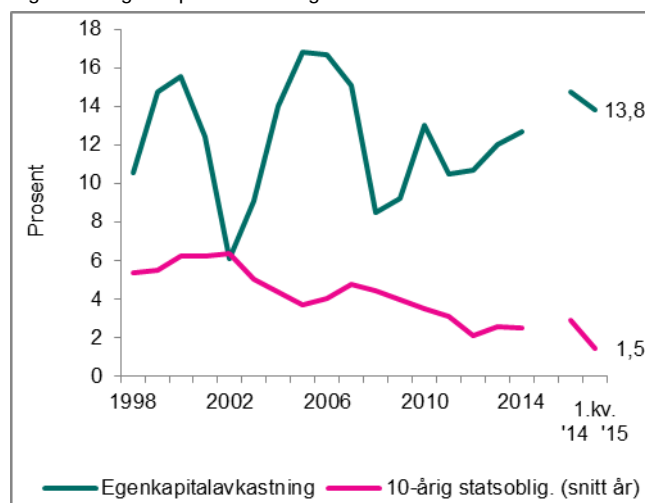
Resultat

Bankenes resultat før skatt var 8 prosent høyere i første kvartal 2015 enn i samme periode året før. Kortsiktige, positive, svingninger i verdien på derivater, benyttet i forbindelse med bankenes finansiering gjennom verdipapirmarkedet, bidro særlig til resultatforbedringen. Moderat vekst i driftskostnader, i tillegg til fortsatt lave utlånstap, bidro også til gode resultater. I forhold til gjennomsnittlig forvaltningskapital (GFK) sank resultatet marginalt, til 1,3 prosent. Høyere egenkapital i bankene førte til at egenkapitalavkastningen sank med nær ett prosentpoeng, til 13,8 prosent.

Figur 4.1: Tap på utlån og resultat før skatt (% av GFK)

Figur 4.2: Egenkapitalavkastning

Kilde: Norges Bank (statsobligasjonsrente)

Tabell 4.1: Resultat for samtlige norske banker

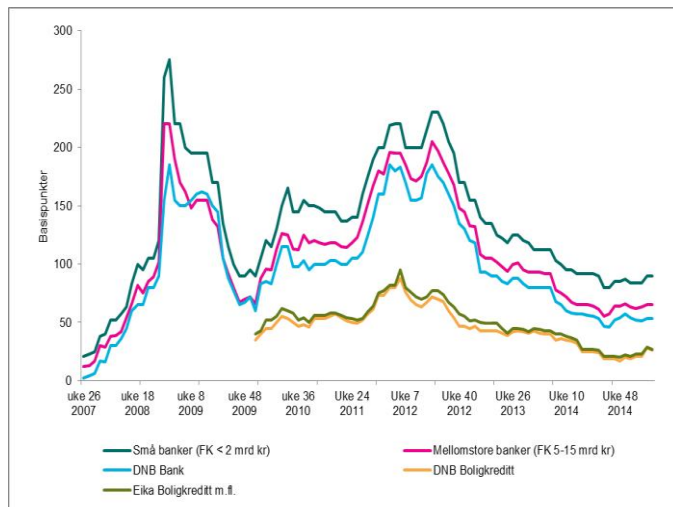
	1.kv. 15		1.kv. 14	
	Mill. kr.	% GFK	Mill. kr.	% GFK
Netto renteinntekter	18 904	1,48	17 482	1,50
Andre inntekter	10 622	0,83	9 857	0,85
herav verdiendr. finansielle instrumenter	4 087	0,32	3 522	0,30
Driftskostnader	12 068	0,94	11 449	0,98
herav lønn og personalkostnader	6 349	0,50	6 079	0,52
Resultat før tap på utlån	17 458	1,36	15 890	1,37
 Bokførte tap på utlån	 1 453	 0,11	 1 069	 0,09
Gev/tap ikke-fin.ei /langsiktige verdip.	17	0,00	27	0,00
Resultat før skatt	16 022	1,25	14 848	1,28
 Skattekostnad	 3 923	 0,31	 3 453	 0,30
Resultat etter skatt	12 098	0,94	11 394	0,98
 Egenkapitalavkastning (%)	 13,8		 14,7	

Som følge av at mange banker som solgte sine eierandeler i Nets Holding resultatførte gevinsten i første kvartal i fjor, var bankenes egenkapitalavkastning særlig høy i det kvartalet. Dersom Nets-gevinsten holdes utenfor fjorårets tall ville bankenes samlede egenkapitalavkastning vist en økning på nær ett prosentpoeng i årets første kvartal. Gruppen av de største bankene en egenkapitalavkastning på 15,1 prosent. Dette var betydelig høyere enn gruppene av de mellomstore og mindre bankene, som hadde en egenkapitalavkastning i første kvartal på hhv. 11,4 og 9,2 prosent.

Bankenes netto renteinntekter var 8 prosent høyere i første kvartal i år enn året før. Dette var noe lavere enn volumveksten, og førte til en svak reduksjon av nettorenten sett i forhold til GFK. Risikopåslagene på verdipapirfinansiering sank markert fra andre halvår 2012 til tredje kvartal 2014, se figur 4.3. De siste månedene har risikopåslagene, både på seniorobligasjoner og på obligasjoner med fortrinnsrett, vært relativt stabile. Referanserentene, korte pengemarkedsrenter, har også sunket betydelig de siste par årene. Bankenes kostnader ved opptak av ny finansiering gjennom verdipapirmarkedene er dermed betydelig lavere enn de siste årene. Dette vil fremdeles ha en positiv effekt på inntjeningen den nærmeste tiden ettersom gammel finansiering refinansieres til lavere kostnad.

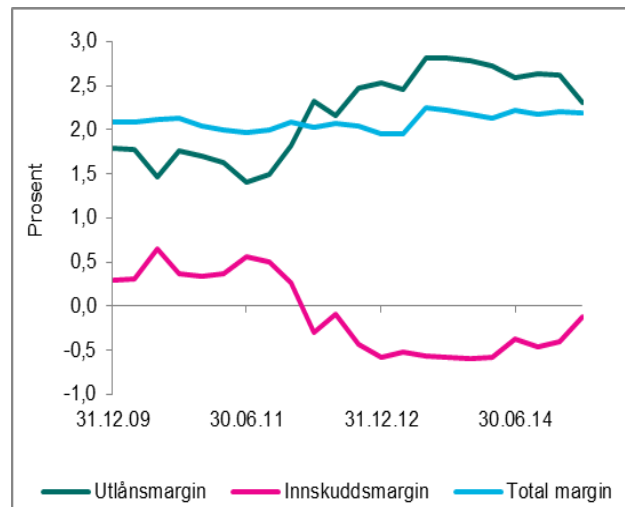
Økning av utlånsrentene til kunder bidro til økende nettorente i 2013, men i 2014 ble renteøkningene reversert, blant annet som følge av sterk konkurranse på boliglån. I første kvartal i år har gjennomsnittlig utlånsrente sunket betydelig, se figur 4.4. Innskuddsrenten har sunket tilsvarende, og ført til at totalmarginen (forskjellen mellom utlåns- og innskuddsrente) har vært tilnærmet stabil. Som følge av at utlånsvolumet er nær det dobbelte av kundeinnskuddene vil lavere utlånsrenter likevel legge et større negativt press på inntjeningen enn det en like stor reduksjon av innskuddsrenter kan kompensere for. Den gjennomsnittlige boliglånsrenten ble redusert med 35 basispunkter fra utgangen av 2014 til utgangen av mars 2015, til 3,31 prosent, mens pengemarkedsrenten var tilnærmet uendret. Boliglånsrenten var på et historisk lavt nivå ved utgangen av kvartalet.

Figur 4.3: Risikopåslag på seniorobligasjoner og OMF

Kilde: DNB Markets, indicative priser, tom. uke 18/2015

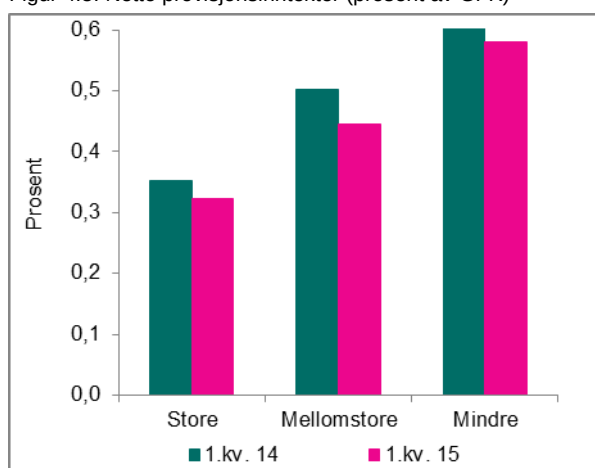
Figur 4.4: Rentemarginer (ift. 3-mnd NIBOR)

Kilde: Oslo Børs (for referanserenten)

Andre inntekter, eksklusiv kursgevinster på finansielle instrumenter, var 3 prosent høyere enn ett år tidligere. Gruppen av de mindre bankene hadde en særlig sterk vekst, med 10 prosent siste år. Netto provisjoner var nær uendret siste år, og sank i forhold til GFK. Årsaken til dette var særlig reduserte provisjoner fra utlån overført til OMF-foretak, som følge av marginnedgangen det siste året. Netto kursgevinster på finansielle instrumenter var 16 prosent høyere enn året før, i hovedsak som følge av høyere kursgevinster på finansielle derivater. Hovedårsaken til dette var positiv utvikling på sikringsinstrumenter benyttet i forbindelse med langsiktig finansiering i valuta. Bankenes gevinster på øvrige finansielle instrumenter var betydelig lavere enn ett år tidligere. Reduksjonen skyldtes særlig netto kurstap på aksjer på 0,2 mrd. kroner, mot en netto gevinst på 1,9 mrd. kroner i samme periode i 2014.

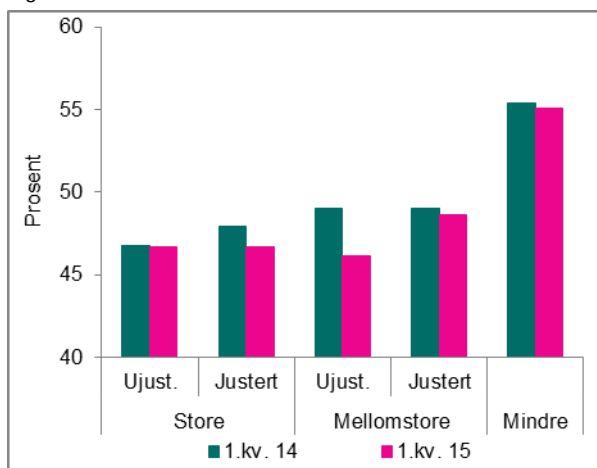
Figur 4.5: Netto provisjonsinntekter (prosent av GFK)

Totale driftskostnader var 5 prosent høyere enn ett år tidligere, hvor lønnskostnadene isolert steg med i overkant av 6 prosent. Som følge av at kostnadsveksten var lavere enn inntektsveksten, gikk bankenes samlede kostnad/inntektsforhold ned fra 48,1 prosent til 47,4 prosent. Det var særlig gruppen av de

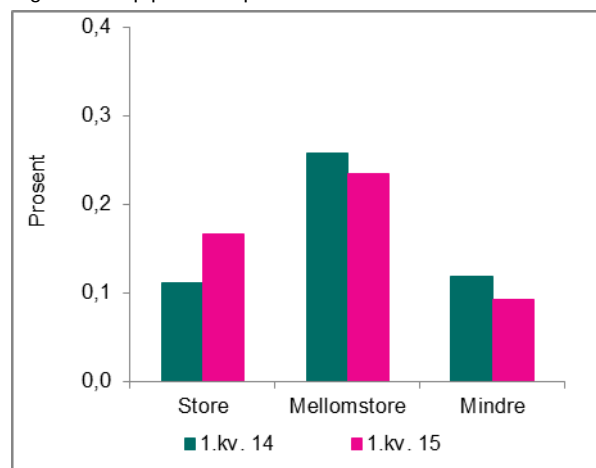
mellomstore bankene som reduserte kostnadsnivået siste år, mens gruppene av de største og de minste bankene viste kun beskjeden reduksjon.

Figur 4.6: Kostnad-/inntektsforhold

Ekskl. verdiendringer på finansielle instrumenter

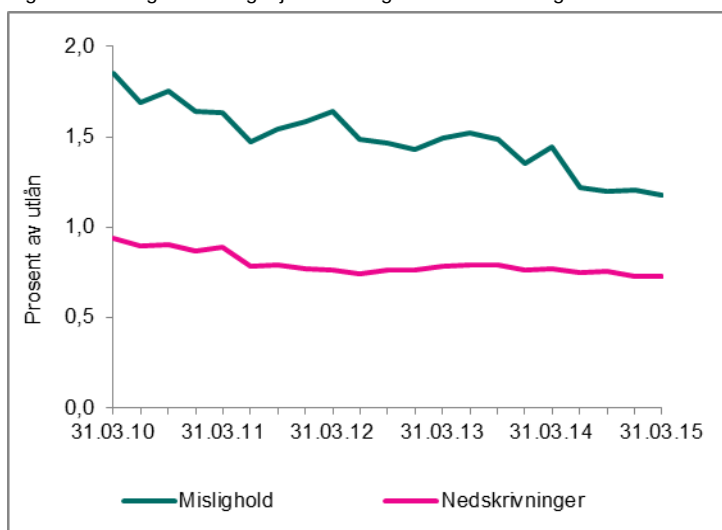
Figur 4.7: Tap på utlån i prosent av brutto utlån

Bankenes tap på utlån steg fra 1,1 mrd. kroner i første kvartal 2014 til 1,5 mrd. kroner så langt i år. På tross av denne økningen var tapsnivået moderat, svarende til 0,17 prosent av utlånsmassen, mot 0,14 prosent ett år tidligere. Gruppen av de største bankene viste den største økningen i utlånstap. Gruppen av de mellomstore bankene har det høyeste tapsnivået, i stor grad som følge av at enkelte banker i gruppen har betydelige porteføljer innenfor forbrukslån.

Omfanget av misligholdte engasjementer var nær uendret fra årsskiftet, og 8 prosent lavere enn ett år tidligere. Misligholdte engasjementer (klassifisert som mislighold senest 30 dager etter forfall/overtrekk) utgjorde 1,3 prosent av utlånsmassen, mot 1,5 prosent året før, se figur 4.8. Alle tre grupper av banker viste en reduksjon i mislighold siste år.

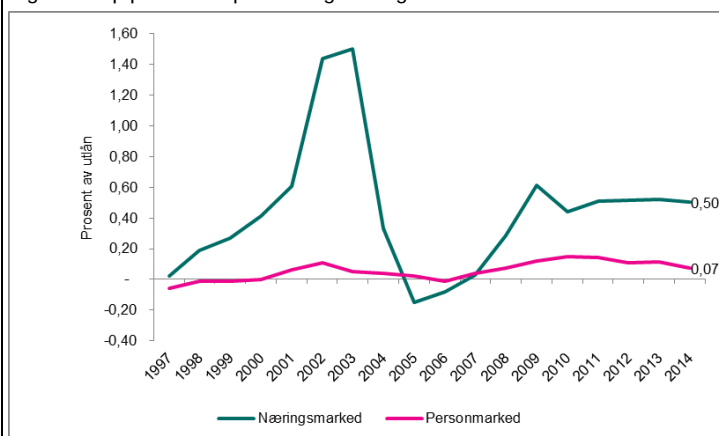
Figur 4.8: Misligholdte engasjementer og sum nedskrivninger

Næringsfordelte tap på utlån 2014

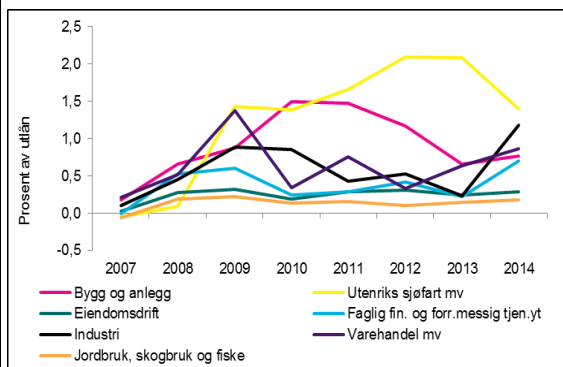
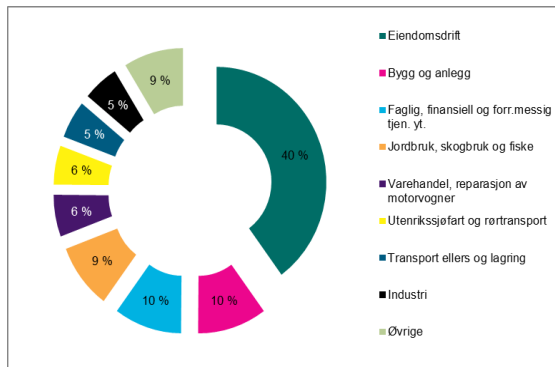
Bankene rapporterer årlig næringsfordeling av tap på utlån til innenlandske bedriftskunder. I 2014 hadde norske banker (morbank) tap på næringslån svarende til 0,50 prosent av utlånsvolumet, en nedgang fra 0,52 prosent i 2013, se figur 1. Tapene på lån til personkunder utgjorde 0,07 prosent av utlånsvolumet i morbank for norske banker i 2014 mot 0,12 prosent i 2013. En betydelig andel av lån til personkunder er overført til OMF-foretak, og dersom disse inkluderes utgjorde tapene om lag 0,04 prosent av utlånsvolumet.

Figur 1: Tap på utlån til person- og næringskunder

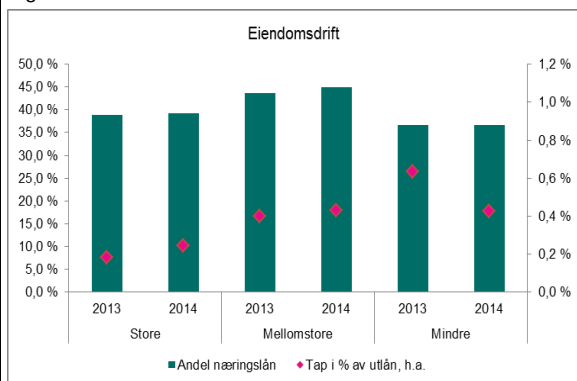

Norske banker har størst eksponering mot eiendomsdriftsnæringen, som utgjorde 40 prosent av totale næringslån ved utgangen av 2014, se figur 3. Tapene på utlån til næringen har vært relativt stabile de siste årene, og økte kun marginalt fra 2013 til 2014, fra 0,25 til 0,29 prosent som andel av utlån til næringen, se figur 2. Økningen skyldes noe økte tap for de store og mellomstore bankene, mens for de mindre bankene ble tapene redusert, se figur 4. Utlån til bygge- og anleggsnæringen utgjorde noe over 10 prosent av næringslånene ved utgangen av 2014. Tapene på utlån til næringen sank de første årene etter finanskrisen, men økte fra 0,7 prosent i 2013 til 0,8 prosent i 2014, særlig som følge av økte tap for gruppen av de store bankene, se figur 6. Utlån til industrien utgjorde om lag 5 prosent av bankenes lån til næringskunder ved utgangen av 2014. Tapene på utlån til næringen økte markert fra 2013 til 2014, fra 0,2 prosent til 1,2 prosent. For de mellomstore bankene økte tapene også noe mens for de mindre bankene ble tapene redusert fra 2013 til 2014, se figur 5. Målt som andel av utlånsvolum, var tapene på utlån til utenriks sjøfart mv. størst. Tapene utgjorde 1,4 prosent i 2014, en nedgang fra 2,1 prosent året før. For de store bankene var det en nedgang i tapene samtidig som eksponeringen mot næringen ble redusert, se figur 7. For de mellomstore bankene økte tapene til næringen markert, fra 0,7 prosent i 2013 til 5,0 prosent i 2014. For de mindre bankene var det en markert nedgang i tapene fra 2013 til 2014.

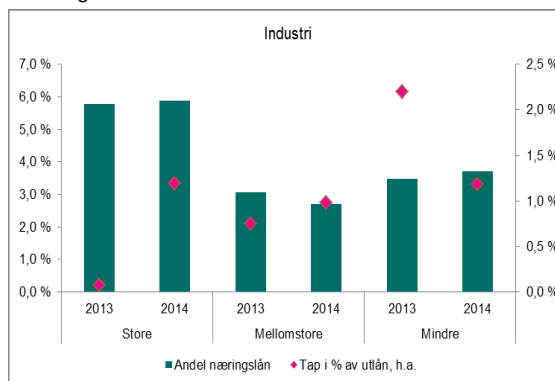
Figur 2: Tap på utlån til de største næringene

Figur 3: Utlån til næringer fordelt på næringsstype²

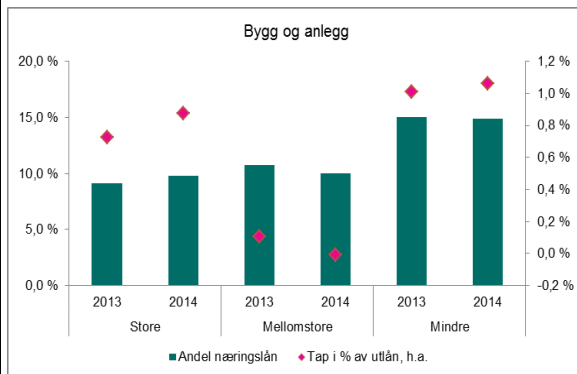
Figur 4

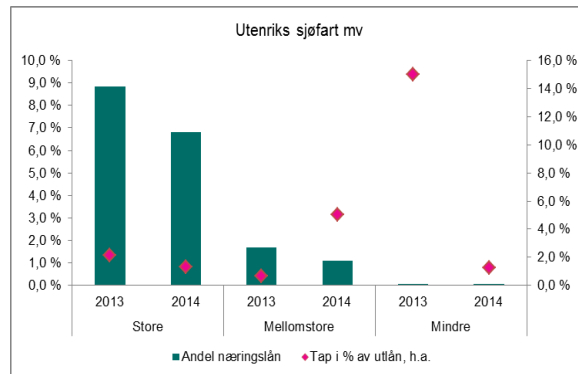
Figur 5

Figur 6

Figur 7

² Gjelder kun innenlandske bedriftskunder. Eksempelvis vil ikke bankenes eksponeringer mot utenlandsk skipsfart være inkludert.

Balanse

Bankene hadde en vekst i utlån til kunder på 9,1 prosent siste år. Inkluderes de gruppeeide OMF-foretakene var veksten 8,1 prosent, ett prosentpoeng høyere enn ved årsskiftet. Vekstraten har økt hvert av de fire siste kvartalene, fra 3,3 prosent for ett år tilbake. Noe av årsaken til økningen i vekstrate har vært effekten av svekket kronekurs. Norske kroner har sunket 35 prosent mot amerikanske dollar det siste året, noe som særlig påvirker utlånsvolumet i de største bankene.

Tabell 4.2: Balanseposter for samtlige norske banker (uten gruppeeide OMF-foretak)

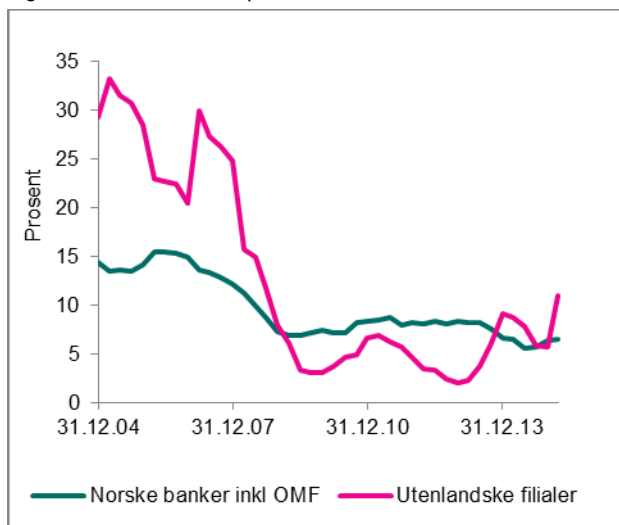
	31.03.15		31.03.14		vekst i %
	Mrd.kr	% av br. utlån	Mrd.kr	% av br. utlån	
Forvaltningskapital	4 910,8		4 415,9		11,2
Brutto utlån til kunder	3 409,6		3 125,8		9,1
... Inkl. utlån i gruppeeide OMF-foretak	3 655,2		3 379,9		8,1
Tapsnedskrivninger på utlån	-25,2	-0,8	-24,3	-0,8	3,9
herav individuell tapsnedskrivning	-17,0	-0,5	-16,3	-0,6	4,3
herav gruppenedskrivning	-8,2	-0,3	-8,0	-0,3	3,2
Brutto misligholdte utlån	42,9	1,26	46,5	1,49	-7,7
Gjeld til kredittinstitusjoner	584,4		546,6		6,9
Innskudd fra kunder	2 127,6		1 973,1		7,8
Verdipapirgjeld	1 467,1		1 311,0		11,9
Innskuddsdekning (%)	62,4		63,1		

Vekstraten for utlån til personkunder har vist en tydelig økning de to siste kvartalene. De norske bankenes utlånsvekst var 6,6 prosent ved utgangen av første kvartal, mens de utenlandske bankenes filialer hadde en vekst på 11,0 prosent.

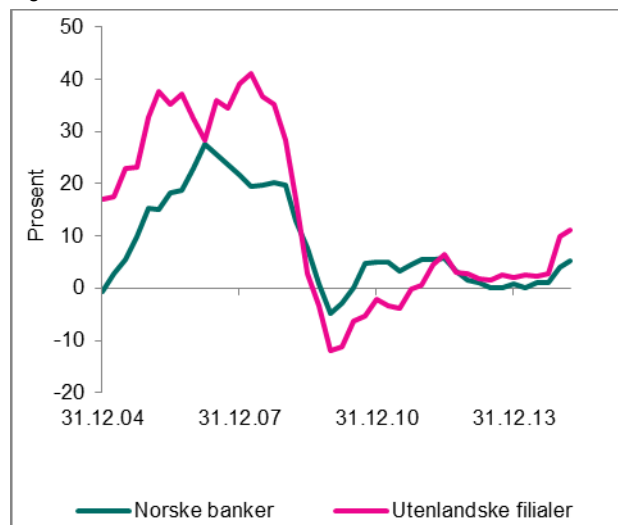
Ved utgangen av første kvartal hadde bankene samlet overført 54 prosent av boliglånene til OMF-foretak, noe som var nær 2 prosentpoeng lavere enn ett år tidligere. Særlig gruppen av de største bankene reduserte andelen overførte boliglån det siste året.

Etter flere kvartaler med svært lav vekst i utlån til innenlandske bedriftskunder har vekstraten steget noe det siste halvåret. Ved utgangen av første kvartal var veksten 5,2 prosent for norske banker, mens de utenlandske filialene økte utlånene med 11,1 prosent. Den sterke kronesvekkelsen det siste året har bidratt til at norske bankers utlån til utenlandske bedriftskunder økte med 18 prosent siden første kvartal i fjor, målt i kroner. Total vekst for utlån til bedriftskunder, både innenlands og utenlands, var 7,6 prosent.

Figur 4.9: Vekst i utlån til personkunder

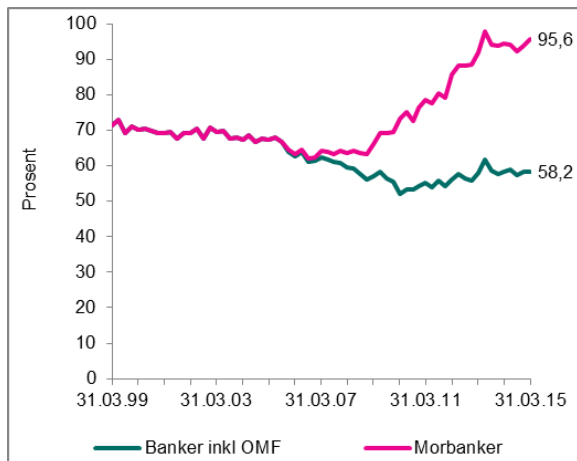

Figur 4.10: Vekst i utlån til innenlandske bedriftskunder

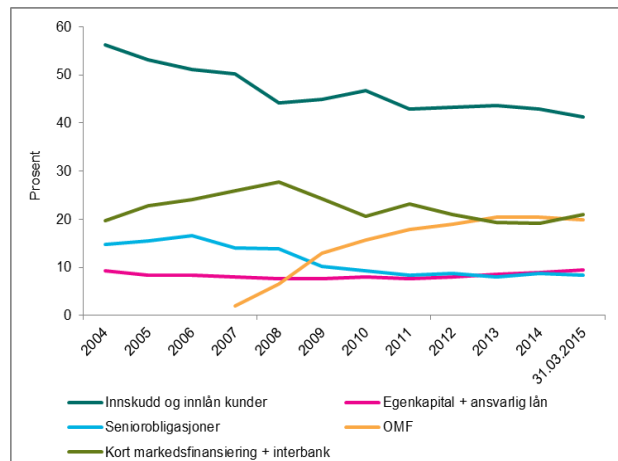

Bankenes finansiering består i hovedsak av innskudd fra kunder og innlån i penge- og verdipapirmarkedene. Innskudd fra kunder steg med nær 8 prosent siste år. Justert for korte innskudd fra utenlandske pengemarkedsfond, var veksten 8,4 prosent. Innskuddsdekningen i morbankene har økt markert de seneste årene som følge av overføringer av utlån fra bankene til boligkredittforetakene, og utgjorde nær 96 prosent ved utgangen av første kvartal 2015. Inkluderer lånene som ligger i OMF-foretak, inkludert de deleide foretakene, var innskuddsdekningen stabil på 58 prosent, se figur 4.11.

Figur 4.11: Innskuddsdekning av utlån til kunder

Figur 4.12: Finansieringskilder, banker og OMF-foretak

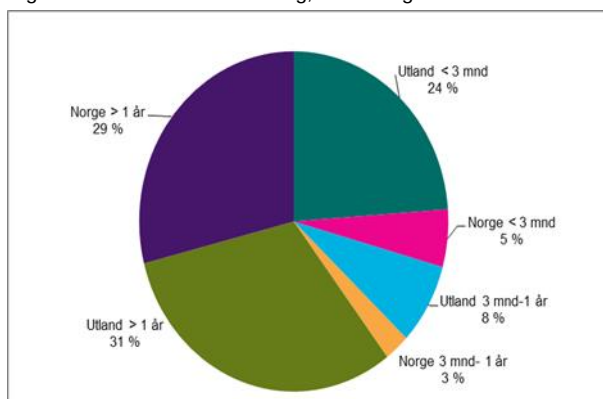

Andelen kundeinnskudd av total finansiering utgjorde 41 prosent ved utgangen av første kvartal 2015, en nedgang både sammenlignet med tilsvarende kvartal i fjor og årsslutt 2014, se figur 4.12.

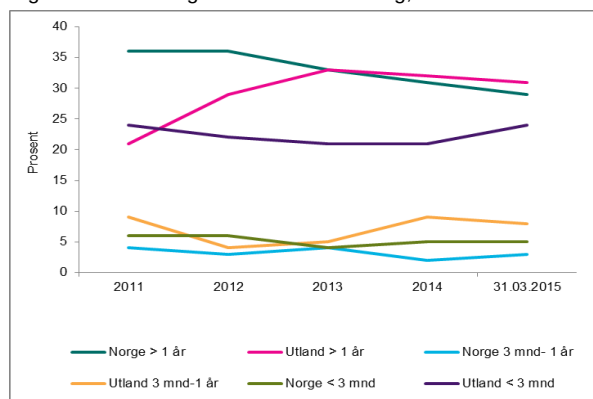
Andelen markedsfinansiering av total finansiering var 49 prosent ved utgangen av første kvartal 2015, en økning på 1 prosentpoeng sammenlignet med utgangen av 2014, men stabilt sammenlignet med utgangen av første kvartal 2014. Årsaken til økningen i det siste kvartalet var økt andel kort markedsfinansiering og interbankgjeld. Andelen OMF var uendret på 20 prosent, mens andelen seniorobligasjoner ble redusert med ett prosentpoeng til 8 prosent.

Over 60 prosent av bankenes markedsfinansiering er gjeld til utlandet. En betydelig andel av dette er kortsiktig finansiering (under 3 måneder) i pengemarkedene. Denne andelen var 24 prosent ved utgangen av første kvartal 2015, en økning fra 21 prosent sammenlignet med tilsvarende kvartal i fjor og årsslutt 2014. Årsaken til økningen er særlig økning i bankenes gjeld til utenlandske kredittinstitusjoner, men også sertifikatlån utstedt i utlandet har økt. Finansiering med løpetid over 1 år utgjør imidlertid fortsatt størst andel av markedsfinansieringen med 60 prosent, se figur 4.13.

Figur 4.13: Markedsfinansiering, banker og OMF-foretak

Figur 4.14: Utvikling i markedsfinansiering, 2011-31.03.15

Nærmere om OMF-foretakene

Det er 22 kredittforetak som utsteder OMF i Norge. Av disse er 17 heleid av banker, mens fem er deleid av flere banker. OMF-foretakene hadde 1 113 mrd. kroner i brutto utlån til kunder ved utgangen av første kvartal 2015.

OMF skiller seg fra andre obligasjoner ved å gi eiere av verdipapiret en lik fortrinnsrett til dekning av sine krav i en sikkerhetsmasse dersom OMF-foretaket skulle misligholde forpliktelsene sine. Sikkerhetsmassens verdi må til enhver tid overstige verdien av OMFene. Normalt vil overpantsettelsen ligge på minimum 10 – 15 prosent. Gjennomsnittlig belåningsgrad på utlån som inngår i sikkerhetsmassen ligger mellom 45 og 55 prosent for de fleste OMF-foretakene, og har endret seg lite det siste året.

Resultatene for OMF-foretak, som er heleid av banker, inngår i konsernregnskapet, og er dermed inkludert i omtalen av banker. De heleide OMF-foretakene hadde en utlånsvekst siste tolv måneder på 3,3 prosent gjennom overføringer eller formidlinger av lån fra banker til boligkredittforetak. For de deleide OMF-foretakene var det en liten nedgang i utlånsvolumet sammenlignet med ett år tilbake.

Tabell 4.3: Balanseposter heleide OMF-foretak (17 selskaper)

	31.03.2015	31.03.2014	
	Mill. kr	Mill. kr	% vekst
Forvaltningskapital	978 989	899 143	8,9
Brutto utlån til kunder	863 582	835 655	3,3
herav utlån sikret med pant i bolig/næringseiendom	830 594	804 020	3,3
Fyllingssikkerhet	85 279	43 069	98,0
Sum sikkerhetsmasse	931 644	863 660	7,9
Gjennomsnittlig overpantsettelse	29,5 %	33,0 %	
Gjeld stiftet v. utstedelse av oblig. m. fortrinnsrett	719 559	649 475	10,8
Gjeld til kredittinstitusjoner	163 792	174 980	-6,4

Tabell 4.4: Balanseposter deleide OMF-foretak (5 selskaper)

	31.03.2015	31.03.2014	
	Mill. kr	Mill. kr	% vekst
Forvaltningskapital	335 796	308 696	8,8
Brutto utlån til kunder	249 747	258 827	-3,5
herav utlån sikret med pant i bolig/næringseiendom	249 031	252 061	-1,2
Fyllingssikkerhet	18 299	19 701	-7,1
Sum sikkerhetsmasse	275 303	275 934	-0,2
Gjennomsnittlig overpantsettelse	12,3 %	12,6 %	
Gjeld stiftet v. utstedelse av oblig. m. fortrinnsrett	245 089	245 011	0,0
Gjeld til kredittinstitusjoner	28 327	12 034	135,4

Utenlandske bankers filialer i Norge

De tolv utenlandske bankenes filialer i Norge hadde en utlånsvekst på 13,1 prosent siste år. Dette var en økning i vekstrate på 2,5 prosentpoeng siden årsskiftet. Innskudd fra kunder økte med i overkant av 15 prosent siste år.

Tabell 4.5: Hovedposter i regnskapet for utenlandske bankers filialer i Norge

	1.kv. 15		1.kv. 14	
	Mill.kr	% GFK	Mill.kr	% GFK
Netto renteinntekter	2 444	1,37	2 303	1,44
Andre inntekter	1 826	1,02	1 197	0,75
herav verdiendr. finansielle instrumenter	275	0,15	362	0,23
Driftskostnader	2 390	1,34	1 546	0,96
herav lønn og admin.kost.	1 181	0,66	1 095	0,68
Resultat før tap	1 880	1,05	1 954	1,22
Tap på utlån	3	0,00	63	0,04
Verdifall på ikke finansielle eiendeler	0	0,00	1	0,00
Resultat før skatt	1 877	1,05	1 892	1,18
	31.03.15		31.03.14	
	Mrd.kr		Mrd.kr	Vekst
Forvaltningskapital	730,9		642,8	13,7
Brutto utlån til kunder (inkl OMF-foretak)	527,2		466,1	13,1
Innskudd fra kunder	294,5		255,0	15,5

Øvrige kredittforetak

Gruppen øvrige kredittforetak består av Kommunalbanken, Bolig- og Næringskreditt og Kredittforeningen for Sparebanker med til sammen 483 mrd. kroner i forvaltningskapital. Resultat før skatt for denne gruppen var svakere enn i samme periode i fjor. Hovedårsaken til dette var at ett av selskapene hadde en økning i netto urealiserte tap på finansielle instrumenter. Utlånstapene for denne gruppen er marginale. Brutto utlån til kunder økte med 3,6 prosent siste tolv måneder.

Tabell 4.6: Resultatposter (3 selskaper)*

	1. kvartal 2015		1. kvartal 2014	
	Mill. kr	% av GFK	Mill. kr	% av GFK
Netto renteinntekter	448	0,38	435	0,43
Andre inntekter	-296	-0,25	-20	-0,02
herav verdiendr. finansielle instrumenter	-308	-0,26	-32	-0,03
Andre kostnader	55	0,05	49	0,05
herav lønn og personalkostnader	31	0,03	30	0,03
Resultat før tap på utlån	97	0,08	365	0,36
 Bokførte tap på utlån	7	0,01	5	0,01
Resultat før skatt	90	0,08	360	0,36
 Skattekostnad	24	0,02	97	0,10
Resultat etter skatt	66	0,06	263	0,26

Tabell 4.7: Balanseposter (3 selskaper) *

	31.03.2015	31.03.2014	% vekst
	Mill. kr	Mill. kr	
Forvaltningskapital	482 990	396 380	21,9
Brutto utlån til kunder	269 550	260 304	3,6
herav utlån vurdert til amortisert kost	128 690	116 004	10,9
herav utlån vurdert til virkelig verdi	140 859	144 300	-2,4
 Gjeld v. utstedelse av verdipapirer	417 301	350 396	19,1
Gjeld til kredittinstitusjoner	24 131	13 624	77,1

Finansieringsselskaper

- Resultatforbedring fra tilsvarende periode i fjor
- Reduksjon i kostnads- og tapsnivå
- Veksten i forbrukslån noe lavere enn ved årsskiftet

Finansieringsselskapenes hovedområder er leasing og bilfinansiering i tillegg til kortbaserte utlån og annen forbruksfinansiering. Markedet er bredt sammensatt, og det er store variasjoner mellom selskaper når det gjelder resultat- og balanseutvikling. De foreløpige tallene omfatter 25 norske finansieringsselskaper.

Forbrukslån gis en egen omtale. I tillegg omtales utviklingen i selskaper med leasing/bilfinansiering som kjernevirksomhet, samt utenlandske filialer i Norge.

Resultat

Finansieringsselskapenes resultat før skatt var på 760 mill. kroner, en forbedring på 15 prosent fra første kvartal i fjor. Det har vært en nedgang i netto renteinntekter, målt i prosent av GFK, mens taps- og kostnadsnivået er noe redusert.

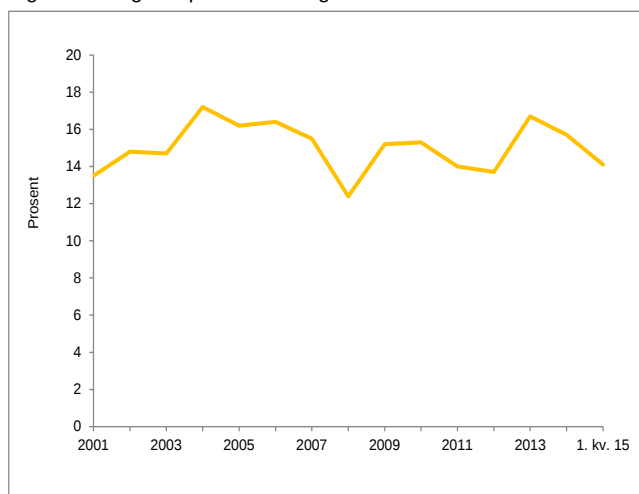
Tabell 4.8: Resultatposter

	1. kvartal 2015		1. kvartal 2014	
	Mill. kr	% av GFK	Mill. kr	% av GFK
Netto renteinntekter	1 365	5,02	1 312	5,34
Andre inntekter	164	0,60	122	0,50
herav verdiendr. finansielle instrumenter	1	0,00	2	0,01
Andre kostnader	590	2,17	623	2,53
herav lønn og personalkostnader	287	1,05	263	1,07
Driftsresultat før tap	895	3,29	799	3,25
Bokførte tap på utlån	135	0,49	135	0,55
Resultat før skatt	760	2,80	664	2,70
Skattekostnad	200	0,74	205	0,83
Resultat etter skatt	560	2,06	459	1,87
Egenkapitalavkastning	14,1 %		13,5 %	

Figur 4.15: Nettorente, tap på utlån og resultat før skatt

Figur 4.16: Egenkapitalavkastning

Balanse

Brutto utlån til kunder økte med 8,7 prosent siste tolv måneder. Ved utgangen av 2014 var årsveksten 11,4 prosent. Nivået på brutto misligholdte engasjementer er omtrent det samme som for ett år siden. Generelt ligger misligholdet i finansieringsselskapene på et høyere nivå enn i bankene.

Tabell 4.9: Balanseposter

	31.03.2015		31.03.2014		
	Mill. kr	% br. utlån	Mill. kr	% br. utlån	% vekst
Forvaltningskapital	110 847		100 645		10,1
Brutto utlån til kunder	102 487		94 247		8,7
herav utlån vurdert til amortisert kost	100 373		92 081		9,0
Tapsnedskrivninger på utlån til amortisert kost	-1 219	-1,2	-1 035	-1,1	17,7
herav individuelle tapsnedskrivninger	-776	-0,8	-696	-0,8	11,5
herav gruppenedskrivninger	-443	-0,4	-340	-0,4	30,4
Brutto misligholdte lån, 30 dager	6 135	6,0	5 904	6,3	3,9
Gjeld til kredittinstitusjoner	83 375		78 379		6,4

Forbrukslån

Forbrukslån tilbys i form av ulike produkter, og omfatter både kortbaserte lån og andre forbrukslån uten sikkerhet. Den effektive renten varierer mye, avhengig av lånebeløp og nedbetalingstid, men er gjennomgående høy. Kredittvurderingene knyttet til forbrukslån er strenge, og selskapene avslår en høy andel av lånesøknadene. Både banker og finansieringsselskaper tilbyr forbrukslån. I tabell 4.10 vises utviklingen i forbrukslån i et utvalg av selskaper som dekker hoveddelen av markedet. Utvalget består av 23 selskaper ved utgangen av første kvartal 2015 (13 banker og 10 finansieringsselskaper). Både norske selskaper og utenlandske filialer inngår.

Tabell 4.10: Utviklingen i forbrukslån i et utvalg selskaper*

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	1. kv. 2015
Forbrukslån (mill. kr)	43 352	43 936	48 913	58 118	62 693	68 828	75 302	76 841
Årsvekst %	17,4	1,4	3,0	5,1	7,8	9,8	9,4	8,6
Tap i % av forbrukslån (annualisert)	2,2	3,1	2,7	1,5	1,3	1,3	1,3	1,5
Nettorente i % av GFK	8,8	11,8	12,0	11,3	11,6	11,6	11,4	11,9
Resultat ord.drift i % av GFK (annualisert)	3,3	5,4	5,7	6,5	6,9	7,0	7,0	6,5
Brutto misligholdte lån, 90 dg. (mill. kr)	2 809	2 696	2 895	2 933	2 821	3 207	3 366	3 408
i prosent av forbrukslån	6,5	6,1	5,9	5,0	4,5	4,7	4,5	4,4
Brutto misligholdte lån, 30 dg. (mill. kr)			4 895	4 867	4 759	5 123	5 421	5 334
i prosent av forbrukslån			10,0	8,4	7,6	7,4	7,2	6,9

*Utvalget ble utvidet i 2012. Årsvekst er beregnet på grunnlag av sammenlignbart utvalg.

God lønnsomhet over lengre tid har gjort forbrukslån attraktivt for nye tilbydere. Dette reflekteres i at veksten er høyere enn den generelle kredittveksten til personkunder. Det var en sterk økning i forbrukslån i årene frem mot finanskrisen i 2008. Veksten var klart lavere i etterkant av krisen, men har økt igjen de siste årene. Ved utgangen av første kvartal 2015 var årsveksten 8,6 prosent, som var noe lavere enn ved utgangen av 2014. Veksten varierer mye mellom de ulike selskapene i utvalget. En del av veksten har kommet i det utenlandske markedet.

Netto renteinntekter har siden 2009 ligget stabilt på over 11 prosent av GFK, noe som viser at selskapene priser inn den høyere risikoen som er knyttet til forbrukslån i forhold til lån med pantesikring. Målt i forhold til GFK var resultatet i første kvartal litt svakere enn for hele 2014. Tapsnivået har vært stabilt de siste årene, men viste en liten økning i første kvartal. Misligholdte lån i prosent av forbrukslån ligger også forholdsvis stabilt, men er generelt høyere enn for andre virksomhetsområder i banker og finansieringsselskaper.

Leasing og bilfinansiering

Finansieringsselskaper med leasing og bilfinansiering som hovedområde (10 selskaper), hadde en bedring i resultat før skatt på 26 prosent sammenlignet med første kvartal i fjor. Det har vært en økning i andre inntekter og en nedgang i bokførte tap. Utlånene økte med 9 prosent siste tolv måneder.

Tabell 4.11: Resultatposter (10 norske finansieringsselskaper)

	1. kvartal 2015		1. kvartal 2014	
	Mill. kr	% av GFK	Mill. kr	% av GFK
Netto renteinntekter	782	3,45	727	3,52
Andre inntekter	161	0,71	87	0,42
herav verdiendr. finansielle instrumenter	3	0,01	2	0,01
Andre kostnader	326	1,44	299	1,45
herav lønn og personalkostnader	193	0,85	177	0,86
Driftsresultat før tap	601	2,65	507	2,46
 Bokførte tap på utlån	 55	 0,24	 73	 0,35
Resultat før skatt	546	2,41	434	2,10
 Skattekostnad	 146	 0,64	 143	 0,69
Resultat etter skatt	400	1,76	290	1,41

Tabell 4.12: Balanseposter (10 norske finansieringsselskaper)

	31.03.2015		31.03.2014		
	Mill. kr	% br. utlån	Mill. kr	% br. utlån	% vekst
Forvaltningskapital	92 636		84 299		9,9
Brutto utlån til kunder	87 159		79 998		9,0
herav leasing	58 321		54 028		7,9
Leasing totalt i norske selskaper*	95 183		87 955		8,2
 Tapsnedskrivninger på utlån til amortisert kost	 -977	 -1,1	 -891	 -1,1	 9,7
herav individuelle tapsnedskrivninger	-685	-0,8	-643	-0,8	6,6
herav gruppenedskrivninger	-292	-0,3	-248	-0,3	17,6
Brutto misligholdte lån, 30 dager	5 184	5,9	5 110	6,4	1,5
 Gjeld til kredittinstitusjoner	 73 682		 68 751		 7,2

*omfatter 16 finansieringsselskaper og banker

Utenlandske finansieringsselskapers filialer i Norge

De utenlandske filialene i Norge hadde i overkant av 30 prosent av finansieringsselskapenes totale utlån ved utgangen av første kvartal.

Tabell 4.13: Balanseposter (19 filialer)

	31.03.2015	31.03.2015	
	Mill. kr	Mill. kr	Vekst i %
Forvaltningskapital	51 621	41 730	23,7
Brutto utlån til kunder	48 320	39 356	22,8
herav leasing (10 filialer)	12 961	12 255	5,8
Leasing totalt i utenlandske filialer*	19 292	18 606	3,7

*omfatter 12 utenlandske filialer av finansieringsselskaper og banker

5 Forsikring

Livsforsikringsselskaper

- Nedgang i bokført avkastning, verdijustert avkastning bedre enn i første kvartal i fjor
- Delårsresultatet og økt kursreguleringsfond bidro til økt bufferkapital i første kvartal
- Stresstester viser økt markedsrisiko og redusert bufferkapital i stresstest I (Solvens II) i første kvartal

Resultat

Livsforsikringsselskapene fikk et resultat før skatt på 0,8 mrd. kroner (0,3 prosent av GFK) i første kvartal 2015. Dette var en nedgang sammenlignet med første kvartal i 2014. Verdijustert resultat, resultatet før overføring til kursreguleringsfondet, var 9,4 mrd. kroner (3,1 prosent av GFK), som var en betydelig økning fra samme periode i fjor.

Tabell 5.1: Utvalgte resultatposter

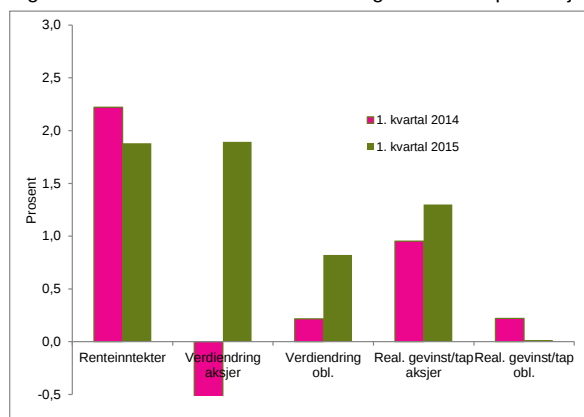
RESULTAT	1. kvartal 2015		1. kvartal 2014	
	Mill. kr	% av GFK	Mill. kr	% av GFK
Forfalt bruttopremie	25 935	8,6	24 452	8,9
Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	16 959	5,6	11 461	4,2
herav renteinntekter og utbytte på finansielle eiendeler	5 691	1,9	6 092	2,2
herav gevinster ved realisasjon	-4 520	-1,5	3 379	1,2
herav verdiendringer	13 883	4,6	867	0,3
Erstatninger	-30 280	-10,0	-36 319	-13,2
Endring i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser	-12 153	-4,0	-13 413	-4,9
Midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser	-3 404	-1,1	-3 129	-1,1
Forsikringsrelaterte driftskostnader	-1 531	-0,5	-1 488	-0,5
Resultat av teknisk regnskap (kundeporteføljene)	56	0,0	862	0,3
Resultat av ikke-teknisk regnskap (selskapsporteføljen)	760	0,3	751	0,3
Resultat før skatt	816	0,3	1 613	0,6
Endringer i kursreguleringsfond	8 566	2,8	648	0,2
Verdijustert resultat før skatt	9 381	3,1	2 261	0,8
Totalresultat (inkl. andre resultatkomponenter) etter skatt	623	0,2	1 343	0,5

Selskaperenes forfalte bruttopremier utgjorde 26 mrd. kroner. Målt mot GFK var dette en svak nedgang sammenlignet med samme periode i fjor. Utbetalte erstatninger utgjorde 30 mrd. kroner, en nedgang på 6 mrd. kroner sammenlignet med første kvartal 2014.

Livselskapene hadde et realisert tap på finansielle eiendeler på 4,5 mrd. kroner i første kvartal 2015. Det er realisert tap på derivater som bidrar til det samlede tapet. Samtidig hadde livselskapene samlet en realisert gevinst på salg av aksjer på 3,9 mrd. kroner. Verdien på obligasjonsporteføljen har også økt som følge av

rentefall i perioden. De urealiserte gevinstene økte betydelig, og utgjorde 13,9 mrd. kroner i første kvartal 2015, mot 0,8 mrd. kroner i første kvartal 2014. Verdiøkningen bidro til en vesentlig økning i kursreguleringsfondet i første kvartal. Kursreguleringsfondet økte med 8,6 mrd. kroner i første kvartal 2015, mot 0,6 mrd. kroner i samme periode i fjor.

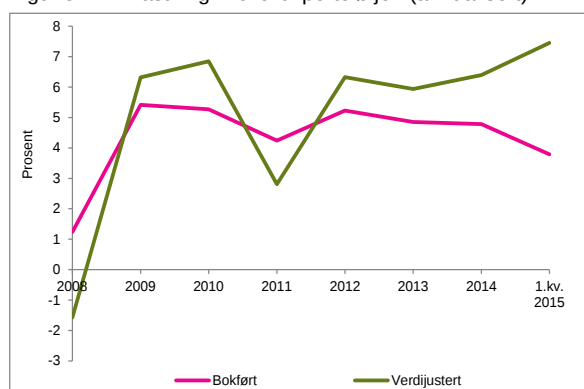
Figur 5.1: Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen

Avkastning i kollektivporteføljen

Kollektivporteføljen omfatter ytelsespensjon, fripoliser og øvrige kontrakter der kundene er garantert en årlig minsteavkastning. Bokført kapitalavkastning i kollektivporteføljen var noe lavere i første kvartal i år enn i tilsvarende periode i 2014 med 0,9 prosent (ikke annualisert). Den verdijusterte avkastningen, som inkluderer de urealiserte verdiendringene, økte fra 1,3 til 1,9 prosent (ikke annualisert).

Figur 5.2: Avkastning i kollektivporteføljen (annualisert)

Balanse

Livsforsikringsselskapenes totale forvaltningskapital var 1 225 mrd. kroner ved utgangen av første kvartal 2015. Kollektivporteføljen, som består av kontrakter med rentegaranti, utgjør hoveddelen av balansen med 939 mrd. kroner. Gjenstående oppreserveringsbehov ved utgangen av 2014 er anslått til om lag 14 mrd.

kroner. Omtalen under er først og fremst knyttet til investeringene i kollektivporteføljen hvor selskapene (eierne) bærer avkastningsrisikoen.

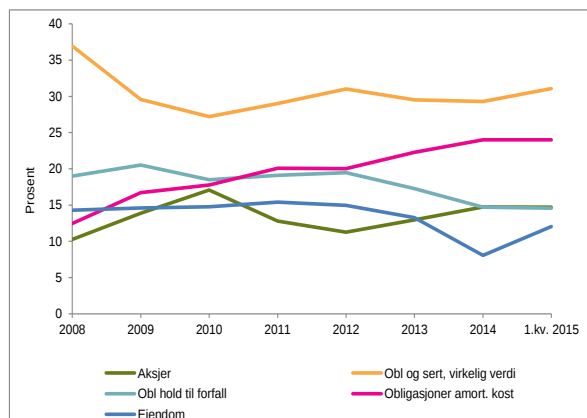
Tabell 5.2: Utvalgte balanseposter (total balanse)

	31.03.2015		31.03.2014	
	Mill. kr	% av FK	Mill. kr	% av FK
Bygninger og faste eiendommer (inkl. eiendomsselskaper)	78 961	6,4	116 988	10,5
Finansielle eiendeler til amortisert kost	384 167	31,4	367 804	33,1
Finansielle eiendeler til virkelig verdi	684 015	55,8	591 178	53,2
herav aksjer og andeler	240 537	19,6	186 818	16,8
herav obligasjoner og sertifikater	410 593	33,5	374 317	33,7
Sum eiendeler (forvaltningskapital)	1 225 328	100,0	1 111 038	100,0
herav eiendeler i selskapsporteføljen	100 994	8,2	95 493	8,6
herav eiendeler i kollektivporteføljen	950 433	77,6	882 087	79,4
herav eiendeler i investeringsvalgporteføljen	173 290	14,1	132 919	12,0
Forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser	935 228	76,3	873 417	78,6
herav premiereserve	824 346	67,3	792 640	71,3
herav kursreguleringsfond	47 587	3,9	25 387	2,3
herav tilleggsavsetninger	31 214	2,5	24 955	2,2

Aksjeandelen i kollektivporteføljen var uendret fra utgangen av 2014 med 14,7 prosent for livsselskapene samlet. Aksjeandelen gjelder her beholdningstall, og inkluderer ikke eksponering gjennom derivater.

Obligasjoner målt til virkelig verdi utgjorde 31 prosent av kollektivporteføljen ved utgangen av første kvartal 2015, en økning på to prosentpoeng siden utgangen av 2014. Obligasjoner holdt til forfall og øvrige obligasjoner målt til amortisert kost var uendret siden utgangen av 2014 med hhv. 15 og 24 prosent.

Figur 5.3: Investeringer i kollektivporteføljen

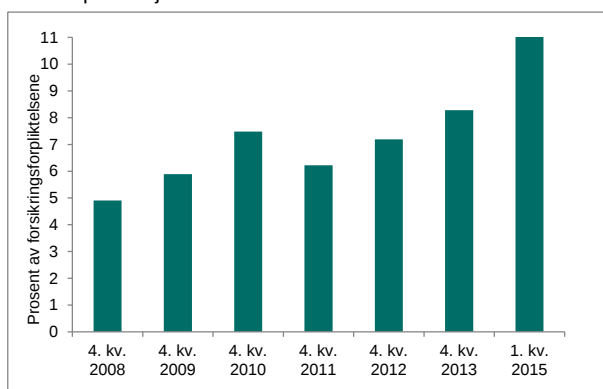
I investeringsvalgporteføljen, som i hovedsak består av kontrakter uten garantert rente, var aksjeandelen 57 prosent ved utgangen av første kvartal 2015, mens andelen obligasjoner var 39 prosent. Aksjeandelen har økt noe de siste par årene.

Soliditet og stresstester

Kapitaldekningen for livsforsikringsselskapene samlet var 16,8 prosent ved utgangen av første kvartal 2015. Samtlige selskaper oppfylte kapitaldekningskravet på 8 prosent.

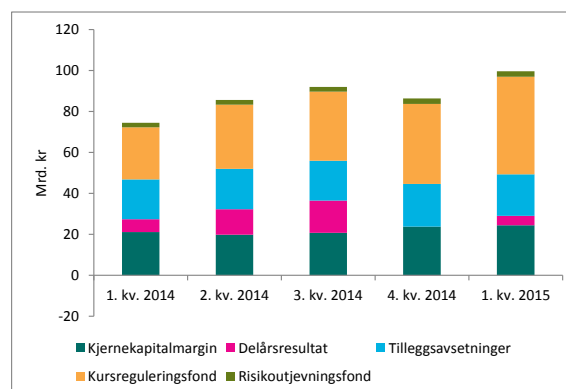
Bufferkapitalen³ var 100 mrd. kroner ved utgangen av første kvartal 2015, og utgjorde 11,7 prosent av forsikringsforpliktelsene. Delårsresultatet og økt kursreguleringsfond bidro til styrket bufferkapital. Av en samlet økning i bufferkapitalen på 13 mrd. kroner siden utgangen av 2014, utgjorde kursreguleringsfondet nær 9 mrd. kroner.

Figur 5.4: Bufferkapital i prosent av forsikringsforpliktelser* i kollektivporteføljen

*Ekskl. tilleggsavsetninger og kursreguleringsfond

Figur 5.5: Sammensetning av bufferkapital

Stresstest II

I stresstestene beregnes et tapspotensial (risikonivå) som vurderes opp mot bufferkapitalen. Forholdstallet mellom potensielt tap, gitt scenariene i stresstesten, og tilgjengelig bufferkapital viser bufferkapitalutnyttelse. En bufferkapitalutnyttelse over 100 prosent betyr at selskapet ikke har tilstrekkelig kapital hvis scenariene i stresstesten inntreffer. Det gjennomføres to stresstester hvert kvartal. Stresstest II, som bygger på gjeldende regelverk, og stresstest I som bygger på Solvens II-prinsipper, og som blant annet viser den underliggende renterisikoen knyttet til forpliktelsene.

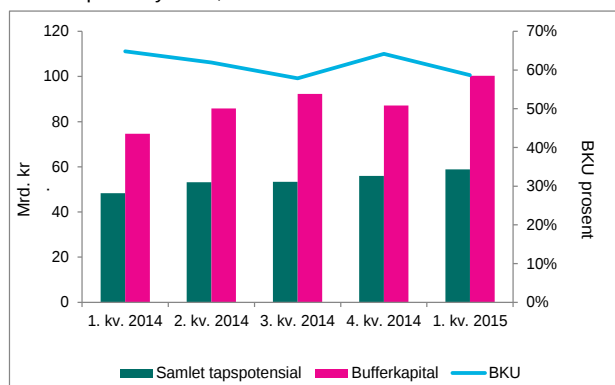
Samlet tapspotensial består av markedsrisiko, forsikringsrisiko og motpartsrisiko. Markedsrisiko utgjør den største risikoen for livsforsikringsselskapene og følgende forutsetninger legges til grunn i beregning av markedsrisiko i stresstesten:

- et parallelt skift i rentekurven (økning) på 1,5 prosentpoeng,
- et fall i aksjekursene med 20 prosent,
- et fall i eiendomsmarkedene med 12 prosent
- en endring i kursen på utenlandsk valuta med 12 prosent
- forhåndsdefinerte spreadendringer avhengig av ratingkategori og utsteder

³ Bufferkapitalen består av kapital utover lovpålagte soliditets- og sikkerhetskrav og består av overskytende kjernekapital (kjernekapitalmargin), tilleggsavsetninger begrenset oppad til årets renteforpliktelse, delårsresultat, kursreguleringsfond, fond for urealiserte gevinster og risikoutjevsningsfond.

Bufferkapitalutnyttelsen for livsforsikringsselskapene samlet var 59 prosent ved utgangen av første kvartal 2015, mot 64 prosent ett kvartal tidligere. Bedringen skyldes at bufferkapitalen økte vesentlig mer enn samlet tapspotensial.

Figur 5.6: Samlet tapspotensiale, bufferkapital og bufferkapitalutnyttelse, stresstest II

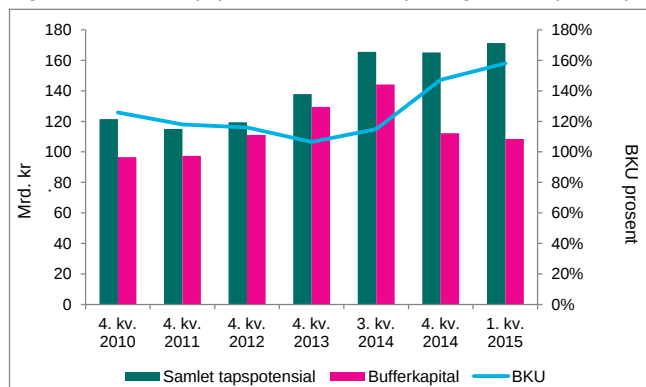

Stresstest I

For flere av livsforsikringsselskapene knytter utfordringen seg først og fremst til kapitalkravene under Solvens II. Bufferkapitalutnyttelsen i stresstest I ligger betydelig høyere enn 100 prosent for flere selskaper. For livsforsikringsselskapene samlet var bufferkapitalutnyttelsen 158 prosent ved utgangen av første kvartal 2015, mot 149 prosent ved årsskiftet. Den 10-årige norske statsobligasjonsrenten falt fra 3 til 1,6 prosent gjennom 2014, og falt ytterligere 10 basispunkter i første kvartal. De utenlandske rentene har falt noe mer. Det er særlig selskaper med stor andel privat ytelsespensjon og fripoliser som påvirkes negativt av det fallende rentenivået. Tallene tar ikke hensyn til overgangsregler, som det åpnes for i Solvens II og som Finanstilsynet har foreslått at norske selskaper skal kunne benytte. Overgangsreglene vil bidra til vesentlig bedre solvenssituasjon for selskapene, selv om den underliggende risikoen ikke endres.

Stresstesten er en forenklet beregning av virkelig verdi av tekniske avsetninger og kapitalkravene under Solvens II. Det kan også være avvik mellom de forutsetninger og beregningsmetoder som selskapene legger til grunn i sine beregninger.

Figur 5.7: Samlet tapspotensiale, bufferkapital og bufferkapitalutnyttelse, stresstest I

Skadeforsikringselskaper

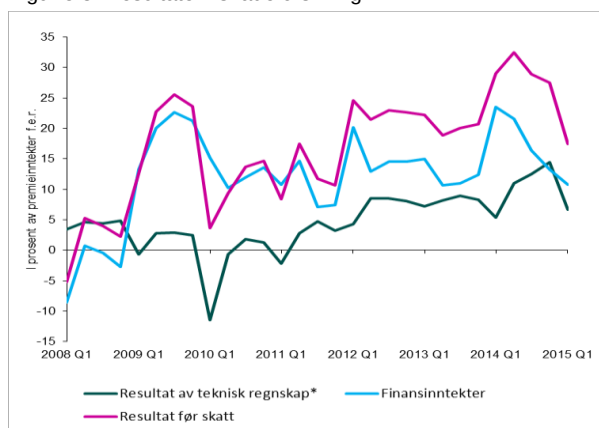
- Vekst i premieinntekter
- Økte erstatningskostnader
- Sterk reduksjon i finansinntektene

Kapitlet omhandler utviklingen i resultat- og balanseregnskapet, samt soliditet, for norske skadeforsikringselskaper, unntatt captives, sjøforsikringselskapene Gard og Skuld, og Den Norske Krigsforsikring for Skib.

Resultat

Samlet hadde de norske skadeforsikringselskapene et resultat før skatt på 1,7 mrd. kroner i første kvartal 2015, en nedgang på 0,9 mrd. kroner sammenlignet med samme kvartal 2014. Nedgangen skyldes i hovedsak reduserte finansinntekter. Premieinntektene var på 9,5 mrd. kroner i første kvartal 2015, en økning på 0,7 mrd. kroner fra samme kvartal året før. Den forsikringsrelaterte driften hadde et resultat på 0,8 mrd. kroner, en økning på 0,2 mrd. kroner. Ikke-teknisk regnskap hadde i første kvartal 2015 et resultat på 0,9 mrd. kroner, 0,9 mrd. kroner lavere enn året før, hovedsakelig som følge av reduserte finansinntekter på 1 mrd. kroner.

Figur 5.8: Resultater i skadeforsikring

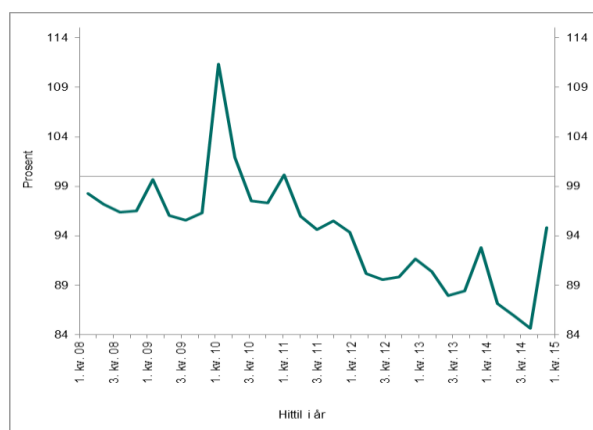
*alloktert investeringsavkastning er fratrasket teknisk resultat

Tabell 5.3: Utvalgte resultatposter for skadeforsikringselskapene

	1. kvartal 2015		1. kvartal 2014	
	Mill. kr	% av premie	Mill. kr	% av premie
Premieinntekter f.e.r.	9 478		8 781	
Andre forsikringsrelaterte inntekter	73	0,8	69	0,8
Erstatningskostnader f.e.r.	7 442	78,5	6 701	76,3
Forsikringsrelaterte driftskostnader	1 548	16,3	1 447	16,5
Endring i sikkerhetsavsetninger mv	-82	-0,9	216	2,5
Resultat av teknisk regnskap	771	8,1	751	8,5
Netto inntekter fra investeringer	1 027	10,8	2 062	23,5
Andre inntekter	7	0,1	15	0,2
Andre kostnader	18	0,2	9	0,1
Resultat av ikke teknisk regnskap	882	9,3	1 795	20,4
Resultat før skattekostnad	1 653	17,4	2 546	29,0

Combined ratio er et mål på lønnsomheten i den forsikringsrelaterte driften i et forsikringsselskap. Den beregnes som summen av skade- og kostnadsprosenten⁴. En combined ratio under 100 innebærer at nivået på premieinntektene ligger over summen av erstatnings- og driftskostnadene, og den forsikringsrelaterte driften har vært lønnsom. Lønnsomheten i den forsikringsrelaterte virksomheten i første kvartal 2015 var noe lavere enn i samme kvartal året før. Combined ratio for skadeforsikringsselskapene samlet var 94,8 prosent i første kvartal 2015, som var 2,1 prosentpoeng høyere enn i første kvartal 2014. Skadeprocenten økte noe som følge av en større økning i erstatningskostnader enn i premieinntekter, og var 78,5 prosent i første kvartal 2015, mens kostnadsprosenten var stabil fra første kvartal i 2014 til første kvartal i år.

Figur 5.9: Utvikling i combined ratio for skadeforsikringsselskapene samlet

Balanse

Total forvaltningskapital i skadeforsikringsselskapene var 129 mrd. kroner ved utgangen av første kvartal 2015, mot 124 mrd. kroner ved utgangen av første kvartal 2014. Finansielle eiendeler som vurderes til virkelig verdi utgjorde 52 prosent av eiendelene, hvorav aksjer og obligasjoner mv. utgjorde henholdsvis 11 og 39 prosent. Samlet for skadeforsikringsselskapene økte investeringer i aksjer og andeler med 3,3 mrd. kroner, til 14 mrd. kroner, mens investeringer i obligasjoner mv. økte med nær 4 mrd. kroner til 50 mrd. kroner.

⁴ Skadeprocenten beregnes som erstatningskostnader for egen regning i prosent av premieinntektene for egen regning. Kostnadsprocenten beregnes som forsikringsrelaterte driftskostnader i prosent av premieinntektene for egen regning.

Tabell 5.5: Utvalgte balanseposter for skadeforsikringsselskapene

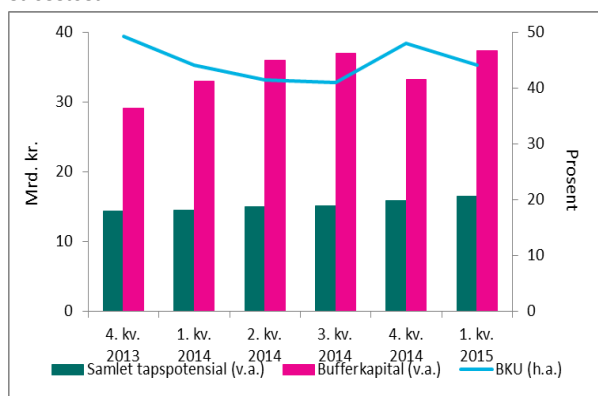
	31.03.2015		31.03.2014	
	Mill. kr	% av FK	Mill. kr	% av FK
Immaterielle eiendeler	2 751	2	2 506	2
Investeringer	101 593	79	95 028	76
Bygninger og andre faste eiendommer	502	0	485	0
Datterforetak tilknyttet foretak og felleskontrollert virksomhet	11 401	9	11 436	9
Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost	22 550	18	23 894	19
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	66 626	52	58 639	47
Aksjer og andeler	14 134	11	10 851	9
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	50 227	39	46 237	37
Gjenforsikringsandel av brutto forpliktelser i skadeforsikring	5 337	4	5 631	5
Fordringer	14 212	11	14 408	12
Andre eiendeler	3 768	3	6 282	5
Sum eiendeler (Forvaltningskapital)	128 290	100	124 308	100
Forsikringstekniske avsetninger	76 114	59	72 173	58

Soliditet og stresstester

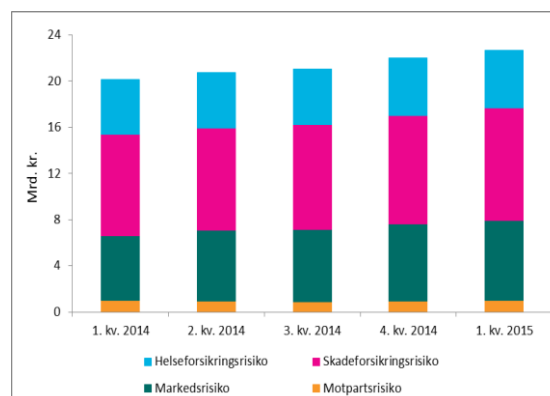
Kapitaldekningen i skadeforsikringsselskapene samlet var på 31,9 prosent ved utgangen av første kvartal 2015. Samtlige skadeforsikringsselskaper oppfylte kapitaldekningskravet på 8 prosent.

Resultatene fra stresstest II viste at skadeforsikringsselskapene⁵ hadde en nedgang på 3,9 prosentpoeng i bufferkapitalutnyttelse fra utgangen av 2014 til utgangen av første kvartal 2015. Samlet bufferkapitalutnyttelse⁶ i skadeforsikringsselskapene var 44 prosent. Økningen skyldes en sterkere økning i bufferkapitalen sammenliknet med økningen i tapspotensialet. Bufferkapitalen var på 37 mrd. kroner, en økning på 4,1 mrd. kroner sammenliknet med utgangen av 2014. Hovedbidraget til økningen i bufferkapitalen kommer fra økt delårsresultat og økt kjernekapitalmargin (som indikerer hvor stor reduksjon i kjernekapitalen selskapet kan tåle uten å bryte minstekravet til ansvarlig kapital etter kapitaldekningsregel-verket eller solvensmarginregelverket). Samlet tapspotensial⁷ var på 16 mrd. kroner ved utgangen av første kvartal 2015, en økning på 1,9 mrd. kroner. Skadeforsikringsrisiko, som innebærer premierisiko, reserverisiko og katastroferisiko knyttet til naturkatastrofehendelser, utgjorde den største andelen av samlet tapspotensial.

Figur 5.10: Utvikling i tapspotensial og bufferkapital under stresstest II

Figur 5.11: Sammensetningen av tapspotensial før diversifiseringseffekter

⁵ * Det var 33 selskaper i alle kvartalene i 2013 og 2014, unntatt 4. kvartal 2014 og 1. kvartal 2015 der det var 32 selskaper

⁶ Se definisjon av bufferkapitalutnyttelse under omtalen av stresstesten i livselskapene.

⁷ Samlet tapspotensial etter diversifiseringseffekter.

6 Resultat og balanse for hver bransje

BANKER (bankkonsern)

Samtlige norske banker

RESULTAT	1. kvartal 2015		1. kvartal 2014	
	Mill. kr	% av GFK	Mill. kr	% av GFK
Renteinntekter m.v.	35 646	2,78	36 758	3,16
Rentekostnader m.v.	16 742	1,31	19 276	1,66
Netto renteinntekter	18 904	1,48	17 482	1,50
Utbytte	779	0,06	599	0,05
Provisjonsinntekter m.v.	5 815	0,45	5 768	0,50
Provisjonskostnader m.v.	1 198	0,09	1 165	0,10
Netto verdiendr. på finansielle instrumenter	4 087	0,32	3 522	0,30
Andre inntekter	1 139	0,09	1 132	0,10
Lønn- og administrasjonskostnader	9 860	0,77	9 301	0,80
... herav lønn, pensjoner og sosiale ytelser oa.	6 349	0,50	6 079	0,52
Avskrivninger	748	0,06	832	0,07
Andre kostnader	1 460	0,11	1 316	0,11
Driftsresultat før tap	17 458	1,36	15 890	1,37
Tap på utlån	1 453	0,11	1 069	0,09
Verdifall på ikke-finansielle eiendeler	-17	0,00	-27	0,00
Resultat før skatt	16 022	1,25	14 848	1,28
Skattekostnad	3 923	0,31	3 453	0,30
Resultat for perioden	12 098	0,94	11 394	0,98

BALANSE	31.03.2015	31.03.2014	
	Mill. kr	Mill. kr	% vekst
Forvaltningskapital	4 910 751	4 415 878	11,2
Brutto utlån til kunder	3 409 572	3 125 844	9,1
Tapsnedskrivninger av utlån (amortisert kost)	-25 226	-24 271	3,9
... herav gruppenedskrivninger	-8 227	-7 974	3,2
Innsk. fra og gjeld til kunder	2 127 568	1 973 078	7,8
Gjeld stiftet ved utsted. av verdipapirer	1 467 058	1 310 967	11,9

KREDITTFORETAK**25 kredittforetak (uten Eksportfinans)**

RESULTAT	1. kvartal 2015		1. kvartal 2014	
	Mill. kr	% av GFK	Mill. kr	% av GFK
Renteinntekter m.v.	10 724	2,48	11 758	2,97
Rentekostnader m.v.	6 883	1,59	7 594	1,92
Netto rente	3 840	0,89	4 164	1,05
Utbytte, andre innt. av verdipap. m. var. avkast.	0	0,00	0	0,00
Provisjonsinntekter m.v.	25	0,01	42	0,01
Provisjonskostnader m.v.	165	0,04	170	0,04
Nto. gev./tap omløpsmidler/fin. eiend. vurd. til virk. verdi	2 043	0,47	-177	-0,04
Nto. gev./tap sikringsbokføring/valutakursdifferanser	-198	-0,05	-519	-0,13
Andre driftsinntekter	2	0,00	2	0,00
Lønn og administrasjonskostnader	1 195	0,28	1 655	0,42
...herav lønn, pensjoner og sosiale ytelser	55	0,01	54	0,01
Avskrivninger	2	0,00	3	0,00
Andre driftskostnader	65	0,02	55	0,01
Driftsresultat før tap	4 285	0,99	1 629	0,41
Tap på utlån	0	0,00	14	0,00
Resultat før skatt	4 285	0,99	1 615	0,41
Skatt på ordinært resultat	1 120	0,26	436	0,11
Resultat for perioden	3 165	0,73	1 179	0,30

BALANSE	31.03.2015	31.03.2014	% vekst
	Mill. kr	Mill. kr	
Forvaltningskapital	1 797 775	1 604 219	12,1
Brutto utlån til kunder	1 382 879	1 354 786	2,1
... herav vurdert til amortisert kost	1 165 260	1 133 986	2,8
...herav vurdert til virkelig verdi	217 619	220 800	-1,4
Tapsnedskrivninger av utlån (amortisert kost)	-412	-441	-6,5
...herav gruppenedskrivninger	-201	-229	-12,2
Gjeld til kredittinstitusjoner	216 250	200 639	7,8
Gjeld v. utstedelse av verdipapirer	1 431 961	1 279 189	11,9

Resultatrapport for finansinstitusjoner, 1. kvartal 2015

Resultat og balanse for hver bransje

FINANSIERINGSSLESKAPER

25 finansieringsselskaper

RESULTAT	1. kvartal 2015		1. kvartal 2014	
	Mill. kr	% av GFK	Mill. kr	% av GFK
Renteinntekter m.v.	1 808	6,65	1 794	7,29
Rentekostnader m.v.	444	1,63	481	1,96
Netto rente	1 365	5,02	1 312	5,34
Utbytte, andre innt. av verdipap. m. var. avkast.	0	0,00	0	0,00
Provisjonsinntekter m.v.	202	0,74	157	0,64
Provisjonskostnader m.v.	183	0,67	116	0,47
Nto. gev./tap omløpsmidler/fin. eiend. vurd. til virk. verdi	0	0,00	0	0,00
Nto. gev./tap sikringsbokføring/valutakursdifferanser	2	0,01	1	0,01
Andre driftsinntekter	144	0,53	79	0,32
Lønn og administrasjonskostnader	492	1,81	525	2,13
...herav lønn, pensjoner og sosiale ytelser	287	1,05	263	1,07
Avskrivninger	44	0,16	12	0,05
Andre driftskostnader	98	0,36	98	0,40
Driftsresultat før tap	895	3,29	799	3,25
Tap på utlån	135	0,49	135	0,55
Resultat før skatt	760	2,80	664	2,70
Skatt på ordinært resultat	200	0,74	205	0,83
Resultat for perioden	560	2,06	459	1,87

BALANSE	31.03.2015	31.03.2014	
	Mill. kr	Mill. kr	% vekst
Forvaltningskapital	110 847	100 645	10,1
Brutto utlån til kunder	102 487	94 247	8,7
Tapsnedskrivninger av utlån (amortisert kost)	-1 219	-1 035	17,7
...herav gruppenedskrivninger	-443	-340	30,4
Gjeld til kredittinstitusjoner	83 375	78 379	6,4

Resultatrapport for finansinstitusjoner, 1. kvartal 2015

Resultat og balanse for hver bransje

LIVSFORSIKRINGSSSELSKAPER

12 livsselskaper

RESULTAT	1. kvartal 2015		1. kvartal 2014	
	Mill. kr	% av GFK	Mill. kr	% av GFK
Forfalt bruttopremie	25 935	8,6	24 452	8,9
Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	16 959	5,6	11 461	4,2
herav renteinntekter og utbytte på finansielle eiendeler	5 691	1,9	6 092	2,2
herav gevinster ved realisasjon	-4 520	-1,5	3 379	1,2
herav verdiendringer	13 883	4,6	867	0,3
Erstatninger	-30 280	-10,0	-36 319	-13,2
Endring i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser	-12 153	-4,0	-13 413	-4,9
herav endring i kursreguleringsfond	-8 566	-2,8	-648	-0,2
Midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser	-3 404	-1,1	-3 129	-1,1
Forsikringsrelaterte driftskostnader	-1 531	-0,5	-1 488	-0,5
Resultat av teknisk regnskap (kundeporteføljene)	56	0,0	862	0,3
Resultat av ikke-teknisk regnskap (selskapsporteføljen)	760	0,3	751	0,3
Resultat før skatt	816	0,3	1 613	0,6
Endringer i kursreguleringsfond	8 566	2,8	648	0,2
Verdijustert resultat før skatt	9 381	3,1	2 261	0,8
Totalresultat (inkl. andre resultatkomponenter) etter skatt	623	0,2	1 343	0,5

BALANSE	31.03.2015		31.03.2014	
	Mill. kr	% av FK	Mill. kr	% av FK
Bygninger og faste eiendommer (inkl. eiendomsselskaper)	78 961	6,4	116 988	10,5
Finansielle eiendeler til amortisert kost	384 167	31,4	367 804	33,1
herav investeringer som holdes til forfall	138 446	11,3	144 063	13,0
herav utlån og fordringer	228 184	18,6	207 041	18,6
Finansielle eiendeler til virkelig verdi	684 066	55,8	591 227	53,2
herav aksjer og andeler	240 537	19,6	186 818	16,8
herav obligasjoner og sertifikater	410 593	33,5	374 317	33,7
Sum eiendeler (forvaltningskapital)	1 225 328	100,0	1 111 038	100,0
herav eiendeler i selskapsporteføljen	100 994	8,2	95 493	8,6
herav eiendeler i kollektivporteføljen	950 433	77,6	882 087	79,4
herav eiendeler i investeringsvalgporteføljen	173 290	14,1	132 919	12,0
Forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser	935 228	76,3	873 417	78,6
herav premiereserve	824 346	67,3	792 640	71,3
herav kursreguleringsfond	47 587	3,9	25 387	2,3
herav tilleggsavsetninger	31 214	2,5	24 955	2,2

SKADEFORSIKRINGSSKAPER**43 skadeforsikringsselskaper, uten Captives**

Tall i mill. kroner og prosent av premieinntekter f.e.r.

RESULTAT	1. kvartal 2015		1. kvartal 2014	
	Mill. kr	% av premie	Mill. kr	% av premie
Premieinntekter f.e.r.	9 478	0,0	8 781	0,0
Andre forsikringsrelaterte inntekter	73	0,8	69	0,8
Erstatningskostnader f.e.r.	7 442	78,5	6 701	76,3
Forsikringsrelaterte driftskostnader	1 548	16,3	1 447	16,5
Endring i sikkerhetsavsetninger mv	-82	-0,9	216	2,5
Resultat av teknisk regnskap	771	8,1	751	8,5
Netto inntekter fra investeringer	1 027	10,8	2 062	23,5
Andre inntekter	7	0,1	15	0,2
Andre kostnader	18	0,2	9	0,1
Resultat av ikke teknisk regnskap	882	9,3	1 795	20,4
Resultat før skattekostnad	1 653	17,4	2 546	29,0

BALANSE	31.03.2015		31.03.2014	
	Mill. kr	% av FK	Mill. kr	% av FK
Immaterielle eiendeler	2 751	2	2 506	2
Investeringer	101 593	79	95 028	76
Bygninger og andre faste eiendommer	502	0	485	0
Datterforetak tilknyttet foretak og felleskontrollert virksomhet	11 401	9	11 436	9
Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost	22 550	18	23 894	19
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	66 626	52	58 639	47
Aksjer og andeler	14 134	11	10 851	9
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	50 227	39	46 237	37
Gjenforsikringsandel av brutto forpliktelser i skadeforsikring	5 337	4	5 631	5
Fordringer	14 212	11	14 408	12
Andre eiendeler	3 768	3	6 282	5
Sum eiendeler (Forvaltningskapital)	128 290	100	124 308	100
Forsikringstekniske avsetninger	76 114	59	72 173	58

7 Tabeller for grupper og enkeltinstitusjoner

Banker

Tabell 6.1: Resultatposter for gruppen av de 7 store bankene

	1.kv. 15		1.kv. 14	
	Mill.kr.	% av GFK	Mill.kr.	% av GFK
Netto renteinntekter	13 413	1,34	12 398	1,37
Andre inntekter	8 505	0,85	7 504	0,83
herav verdiendr. finansielle instrumenter	3 953	0,40	3 075	0,34
Driftskostnader	8 382	0,84	7 864	0,87
herav lønn og personalkostnader	4 484	0,45	4 294	0,48
Resultat før tap	13 536	1,35	12 038	1,33
Tap på utlån	1 031	0,10	629	0,07
Verdifall på ikke finansielle eiendeler	-12	0,00	0	0,00
Resultat før skatt	12 517	1,25	11 409	1,27
Skattekostnad	3 117	0,31	2 663	0,30
Resultat etter skatt	9 400	0,94	8 746	0,97
EK-avkastning	15,1		16,3	

Tabell 6.2: Balanseposter for gruppen av de 7 store bankene

	31.03.15		31.03.14		vekst i %
	Mrd.kr	% av br. utlån	Mrd.kr	% av br. utlån	
Forvaltningskapital	3 789,0		3 374,1		12,3
Brutto utlån til kunder	2 491,3		2 276,6		9,4
Tapsnedskrivninger på utlån	-18,4	-0,8	-17,6	-0,8	4,1
herav individ. tapsnedskr.	-14,0	-0,6	-13,4	-0,6	4,3
herav gruppenedskrivning	-4,3	-0,2	-4,2	-0,2	3,6
Brutto misligholdte utlån	29,5	1,2	32,2	1,4	-8,2
Gjeld til kredittinstitusjoner	538,6		497,0		8,4
Innskudd fra kunder	1 511,1		1 406,0		7,5
Gjeld ved utst. av verdipapirer	1 159,5		1 027,0		12,9
Innskuddsdekning	60,7		61,8		

Tabell 6.3: Resultatposter for gruppen av de 23 mellomstore bankene

	1.kv. 15		1.kv. 14	
	Mill.kr.	% av GFK	Mill.kr.	% av GFK
Netto renteinntekter	3 609	2,06	3 310	2,02
Andre inntekter	1 237	0,71	1 382	0,84
herav verdiendr. finansielle instrumenter	45	0,03	198	0,12
Driftskostnader	2 213	1,27	2 203	1,34
herav lønn og personalkostnader	1 127	0,64	1 078	0,66
Resultat før tap	2 632	1,50	2 490	1,52
Tap på utlån	347	0,20	351	0,21
Verdifall på ikke finansielle eiendeler	0	0,00	3	0,00
Resultat før skatt	2 285	1,31	2 135	1,30
Skattekostnad	505	0,29	497	0,30
Resultat etter skatt	1 780	1,02	1 639	1,00
EK-avkastning	11,4		11,3	

Tabell 6.4: Balanseposter for gruppen av de 23 mellomstore bankene

	31.03.15		31.03.14		vekst i %
	Mrd.kr	% av br. utlån	Mrd.kr	% av br. utlån	
Forvaltningskapital	703,1		655,3		7,3
Brutto utlån til kunder	590,9		546,6		8,1
Tapsnedskrivninger på utlån	-4,6	-1,1	-4,4	-1,1	5,5
herav individ. tapsnedskr.	-1,9	-0,4	-1,8	-0,5	7,3
herav gruppenedskrivning	-2,7	-0,6	-2,6	-0,7	4,2
Brutto misligholdte utlån	9,0	1,5	9,8	1,8	-7,7
Gjeld til kredittinstitusjoner	32,3		38,6		-16,3
Innskudd fra kunder	344,3		318,3		8,2
Gjeld ved utst. av verdipapirer	235,2		212,6		10,6
Innskuddsdekning	58,3		58,2		

Tabell 6.5: Resultatposter for gruppen av de 95 mindre bankene

	1.kv. 15		1.kv. 14	
	Mill.kr.	% av GFK	Mill.kr.	% av GFK
Netto renteinntekter	1 882	1,79	1 774	1,82
Andre inntekter	881	0,84	970	1,00
herav kursgev. finansielle instrumenter	88	0,08	250	0,26
Driftskostnader	1 473	1,40	1 382	1,42
herav lønn og personalkostnader	738	0,70	707	0,73
Resultat før tap	1 290	1,22	1 363	1,40
Tap på utlån	76	0,07	89	0,09
Verdifall på ikke finansielle eiendeler	-6	-0,01	-30	-0,03
Resultat før skatt	1 219	1,16	1 304	1,34
Skattekostnad	302	0,29	294	0,30
Periodens resultat	918	0,87	1 010	1,04
EK-avkastning	9,2		11,0	

Tabell 6.6: Balanseposter for gruppen av de 95 mindre bankene

	31.03.15		31.03.14		vekst i %
	Mrd.kr	% av br. utlån	Mrd.kr	% av br. utlån	
Forvaltningskapital	418,7		386,4		8,3
Brutto utlån til kunder	327,4		302,7		8,1
Tapsnedskrivninger	-2,3	-0,7	-2,3	-0,8	-0,5
herav individ. tapsnedskr.	-1,1	-0,3	-1,1	-0,4	-0,6
herav gruppenedskrivning	-1,2	-0,4	-1,2	-0,4	-0,4
Brutto misligholdte utlån	4,3	1,3	4,5	1,5	-4,2
Gjeld til kredittinstitusjoner	13,5		11,0		23,0
Innskudd fra kunder	272,2		248,8		9,4
Gjeld ved utst. av verdipapirer	72,3		71,4		1,3
Innskuddsdekning	83,2		82,2		

